

**Pla especial de protecció
del medi natural
i del paisatge
de la riera de **Sorreigs****

Novembre de 1996

Aquest Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge Riera de Sorreigs, ha estat redactat per un equip de la Direcció General de Patrimoni Natural compost per

Jordi Fontboté i Rubió, arquitecte
Josep Germain i Otzet, geògraf
Salvador Grau i Tort, biòleg
Arnald Marcer i Batlle, biòleg

dirigit per

Xavier Carceller i Roqué, arquitecte

i amb la col.laboració de

Joan Antoni Pont i Gómez
Jaume Ruiz-Olalla i Serisier
Rosa Maria Serrano i Garcia
Carme Venteo i Garcia

Els treballs de base han estat realitzats amb la col.laboració externa de l'equip GAIA, Assessoria, Gestió i Estudis Ambientals, S.C.C.L.

Barcelona, novembre de 1996

Memòria informativa

1 INTRODUCCIÓ

1.1 El Pla d'espais d'interès natural

La redacció d'aquest Pla especial s'ha d'emmarcar en el desenvolupament del Pla territorial sectorial conegut com a Pla d'espais d'interès natural (PEIN), aprovat mitjançant el Decret 328/1992, de 14 de desembre. Aquesta qüestió es comenta amb més profunditat a la Memòria d'ordenació (1 Oportunitat i conveniència del Pla especial).

El PEIN, que es va redactar d'acord amb el que estableix la Llei 12/1985, d'espais naturals, va delimitar un conjunt de 144 àmbits del territori català, considerats d'interès natural i representatius dels sistemes naturals catalans, als quals va dotar d'un règim de protecció bàsic. Es preveia, també, l'adopció de les mesures oportunes per assegurar el manteniment de les activitats tradicionals de forma compatible amb les finalitats de conservació, com també la promoció d'activitats descontaminants del medi.

En concret, l'espai Riera de Sorreigs¹ va ser seleccionat com a àmbit representatiu de la Depressió central i en funció del *particular interès dels seus ecosistemes fluvials*.

El PEIN, en el seu volum II, *Espais inclosos en el PEIN: descripció i justificació* assenyalava, en relació a l'espai Riera de Sorreigs: "són de particular interès els sistemes limnològics, característics de les rieres calcàries de curs mitjà. Cal remarcar l'interès algològic de les seves aigües, com també, en general, el briològic i liquenològic". També es destacava que, "l'espai conserva una mostra representativa de la vegetació aigualosa" de la regió.

D'altra banda, s'assenyalava l'atractiu paisatgístic de part del seu relleu i que, pel seu bon estat de conservació, "l'espai acull una bona mostra de la fauna característica de la regió". Finalment, es feia esment de la vegetació que ocupa les fondalades obagues amb "comunitats riques en elements submediterranis i centroeuropeus com l'avellaner, el tell, l'aurò, la blada, etc".

Quant a la problemàtica derivada de l'activitat antròpica, en el seu volum III, *Espais inclosos en el PEIN: Síntesi informativa, actuacions previstes i altres determinacions*, el PEIN feia esment de les activitats agro-pecuàries "que provoquen processos de contaminació, en especial orgànica, de les aigües". Així mateix, s'assenyalava que les obres de construcció d'una resclosa havien "causat impactes puntuals sobre el paisatge".

1.2 Redacció dels estudis de base

¹ Aquest espai havia estat inclòs al PEIN amb el nom de "el Sorreig". En la versió aprovada inicialment va ser utilitzada aquesta denominació. Tanmateix, en aquesta nova versió s'utilitzarà la denominació "Riera de Sorreigs", d'acord amb la recomanació efectuada en aquest sentit per l'Oficina d'onomàstica de l'Institut d'Estudis Catalans i l'Institut Cartogràfic de Catalunya, amb motiu de la revisió del nou mapa 1:250.000 del PEIN, que aquest institut du a terme actualment.

El Departament de Medi Ambient, mitjançant la Resolució de 20 de setembre de 1993, va fer públic l'inici de la formulació del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de la Riera de Sorreigs. En aquest sentit, la Direcció General de Patrimoni Natural va emprendre l'elaboració dels estudis de base necessaris per a la redacció del Pla especial en aquell mateix any. En línies generals, els estudis han confirmat la informació avançada pel PEIN, alhora que han completat aquells aspectes necessaris per abordar l'ordenació detallada de l'espai.

1.3 Composició de la Memòria informativa

La Memòria informativa d'aquest Pla especial consta d'uns primers capítols dedicats a l'estudi del diferents medis (medi físic, vegetació i flora, fauna, medi socio-econòmic) i dos darrers capítols dedicats a l'anàlisi del planejament urbanístic i el risc d'incendi. Tanca aquesta Memòria informativa l'apartat *Síntesi i conclusions*, el qual pretén reflectir concisament aquells aspectes més importants i clau que són considerats en el Pla especial.

A excepció dels dos darrers, els capítols s'estructuren en tres parts. Una primera es destina a la descripció del medi. La segona estableix una diagnosi sobre l'estat de conservació, com també formula els requeriments de protecció i recomanacions. Finalment, la tercera part defineix i delimita les **àrees d'atenció especial**. S'entén per àrea d'atenció especial les zones de l'espai on conflueixen un o més elements que mereixen una consideració especial, bé per motius del seus valors naturals, bé per la localització de factors d'impacte i risc.

La cartografia que complementa aquesta Memòria informativa (Plànols d'informació), reflecteix gràficament les àrees d'atenció especial esmentades. Aquesta informació cartogràfica s'estructura en correspondència amb els respectius capítols (medi físic, medi vegetal...). L'objectiu ha estat reflectir estrictament aquells aspectes que tenen incidència directa en l'ordenació proposada i s'ha evitat, doncs, sobrecarregar el contingut gràfic del Pla especial amb informació temàtica no rellevant.

2 EL MEDI FÍSIC

2.1 Descripció

2.1.1 Emmarcament territorial i característiques generals

L'espai delimitat pel PEIN nomenat Riera de Sorreigs es troba situat a la comarca d'Osona, al límit de l'altiplà del Lluçanès, en la Depressió central catalana. L'espai comprèn part dels termes municipals de Sobremunt, Sant Bartomeu del Grau i Santa Cecília de Voltregà.

La zona inclou un tram de la riera de Sorreigs, concretament entre els municipis de Sant Boi de Lluçanès i Sant Bartomeu del Grau, amb els dos marges de la riera i alguns torrents. La situació d'aquest espai queda reflectida en els plànols I-1 i I-2.

2.1.2 Geologia

a) Litologia

La major part dels materials d'aquesta zona pertanyen a les anomenades formacions d'Artés i calcàries de Sant Bartomeu; més localment, a la part oriental de l'espai, aflora la formació margues de Vic. La primera formació la integren lutites, gresos i conglomerats continentals que afloren a la vora de ponent d'Osona i formen la plana elevada del Lluçanès. La segona està formada bàsicament per esculls coralins.

Els materials són del període Eocè-Oligocè (Terciari). La formació d'Artés, de l'Oligocè, és la unitat més moderna que aflora a Osona si no es tenen en compte els dipòsits quaternaris recents.

El llit de la riera i el marge immediatament superior discorren sobre un substrat de roques calcàries amb fòssils coralins (formació calcàries de Sant Bartomeu), mentre que la resta de l'espai està format bàsicament per lutites i gresos (formació d'Artés).

b) Geomorfologia

L'espai comprèn bàsicament un sector de la vall de la riera de Sorreigs. Aquest riu ha format una vall bastant estreta en determinats trams, amb la presència de cingleres i barrancs originats per altres petits torrents. El resultat és una zona de remarcable interès paisatgístic -salts d'aigua, gorgs...- especialment destacable dins el marc d'Osona i les comarques veïnes. D'altra banda, aquest relleu ha format un entorn molt interessant des del punt de vista ecològic (vegeu els capítols 3 i 4).

El relleu de la zona és un bon exemple dels límits abruptes de la plana de Vic. Les unitats de l'Eocè superior i l'Oligocè són formades per roques més dures i resistents a l'erosió que les situades al seu mateix nivell cap a l'est. El treball erosiu ha evidenciat aquesta diferència excavant més profundament l'actual plana de Vic i formant a ponent forts pendents i vessants acinglerats.

c) Riscos geològics

Es detecta un cert risc d'erosió en alguna de les zones de l'espai. Aquest risc es fa patent als llocs on afloren margues blaves, a prop de Puig-olí. La resta de l'espai té un recobriment per vegetació molt alt que disminueix el perill d'erosió.

2.1.3 Climatologia

L'espai Riera de Sorreigs es troba a una zona on no hi ha cap estació meteorològica. Tampoc s'han trobat dades de Sant Bartomeu del Grau (el poble que seria més representatiu). Per tant, en aquest apartat, s'ha optat per utilitzar les dades de les estacions meteorològiques més properes, a Sant Boi de Lluçanès (810 m) i Olost (560 m).

Tanmateix, cal assenyalar els inconvenients d'aquesta opció. Primer, a Sant Boi de Lluçanès només hi ha dades des de fa 2 anys, si s'exceptuen les de pluviositat, recollides des de 1980 i poc rigoroses. Segon, les dades d'Olost són des de 1986, però aquest poble queda considerablement allunyat de la zona d'estudi i està situat en una fondalada poc representativa.

Tenint en compte el que s'ha expressat abans, de l'anàlisi de les dades esmentades, es desprenen les conclusions següents:

- La precipitació mitjana anual oscil·la entre 650 i 750 mm; els valors es presenten màxims al maig i a l'agost-setembre.
- Per la relació entre la temperatura i la pluviositat, es pot veure que la zona no està afectada per cap període de sequera estival.

En resum, el clima que afecta l'espai del Sorreig s'hauria de situar entre el clima mediterrani de muntanya i el clima submediterrani, propi del Pre-pirineu. D'altra banda, l'espai està situat a una considerable alçada (entre 600 i 836 m) i té temperatures més fresques i pluviositat més elevada que altres zones properes, les quals tenen el clima propi de la Depressió central catalana.

2.1.4 Hidrologia

La zona estudiada està travessada d'oest a est per la riera de Sorreigs, element de principal interès per a la protecció d'aquest espai. Es tracta d'un curs d'aigua de cabal mitjà que neix prop del santuari dels Munts i vessa les seves aigües al Ter, a l'alçada de la Gleva. Excepte a l'estiu, rep petites aportacions laterals de torrents amb aigües netes.

A la zona central de l'espai hi ha un embassament d'uns 25.000 m³ de capacitat, dos dipòsits-estacions de bombament i diversos punts d'extracció d'aigües subterrànies al costat de la riera. Aquesta aigua és extreta per abastar la indústria tèxtil Hilados y Tejidos Puigneró, SA de Sant Bartomeu del Grau que, alhora, ven aigua al municipi. A l'estiu, aquestes extraccions d'aigua han provocat que el curs d'aigua quedi pràcticament sec a partir de l'embassament.

D'acord amb la informació subministrada per la Direcció General de Medi Natural, l'actual embassament va ser construït l'any 1983 com a dic de contenció de sediments, en el marc d'un Pla de protecció de l'embassament de Sau que tenia per objectiu disminuir l'aportació de materials i retardar l'aterrament del complex Sau-Susqueda.

Per norma general, aquests dics es construïen amb orificis per permetre el desguàs progressiu de l'aigua. En aquest sentit, el projecte de construcció consultat confirma que el dispositiu havia estat previst. Tanmateix, avui la infraestructura no disposa dels orificis esmentats. Es tracta, en definitiva, d'una infraestructura modificada irregularment o bé que va ser construïda en desacord amb el projecte aprovat.

L'estat de la riera, en tot el seu recorregut a l'interior de l'espai, és regular i presenta indicis d'eutrofització. Malgrat la capacitat autodepuradora del curs, als llocs on les aigües són més calmades es poden observar gran quantitat d'algues filamentoses i un cert grau de terbolesa. Als salts es forma la bromera característica de les aigües contaminades.

Cal assenyalar també que, fora de la zona protegida i en un punt proper al límit oriental de l'espai, arriben a la riera de Sorreigs aigües residuals procedents de Sant Bartomeu del Grau per mitjà del rec de la Tuta. Aquest rec incorpora les aigües procedents de la indústria tèxtil Hilados y Tejidos Puigneró SA. A partir de l'esmentat punt la riera mostra símptomes d'una contaminació molt considerable.

2.1.5 Edafologia

Segons la classificació de sòls elaborada per la FAO, els sòls de la zona d'estudi són rendzines, litosòls calcaris i inclusions de luvisòls cròmics. No es poden destacar sòls especialment desenvolupats en aquest espai. Els de la zona est de l'espai són molt fàcilment erosionables en determinats trams. Els litosòls es troben, sobretot, a les cingleres i en indrets deforestats, on l'erosió actua fortament.

2.1.6 Síntesi dels aspectes més importants

- Aquest espai comprèn una part de la riera de Sorreigs, a la conca del Ter, amb els dos marges del riu i alguns torrents.
- Les roques estan formades bàsicament per lutites, gresos, conglomerats i

calcàries amb fòssils.

- La presència de cingleres, diversos barrancs, salts d'aigua, gorgs... formen un paisatge de gran interès.
- L'estat del riu és acceptablement regular, malgrat que s'han detectat símptomes d'eutrofització.
- Cal destacar l'existència d'infraestructures hidràuliques, en situació irregular, que impossibiliten l'existència d'un cabal mínim suficient en algunes èpoques de l'any.
- El principal risc geològic és el perill d'erosió (especialment important pel règim de pluges i els tipus de sòls de l'indret).
- El clima de l'espai és mediterrani de muntanya-submediterrani. Les temperatures són relativament més fresques i la pluviositat més elevada que a altres zones properes.

2.2 Diagnosi i recomanacions

2.2.1 Elements d'interès

És especialment remarcable el bon estat de conservació dels ecosistemes fluvials, malgrat els símptomes de la contaminació orgànica que pateix el riu.

Finalment, en relació amb el context comarcal on aquest tipus de curs fluvial no abunda, són d'interès alguns elements geomorfològics com els saltants d'aigua, gorgs, les cingleres que l'emmarquen...

2.2.2 Àrees de risc geològic

El risc d'erosió s'ha fet patent en la zona immediata al límit oriental l'espai (a prop del mas de Puig-olí) on hi ha un canvi en la geologia del terreny. Aquí apareixen les margues blaves, característiques dels turons de la plana d'Osona i que provoquen els típics badlands.

També pot haver perill d'erosió en altres zones de l'espai amb un grau alt d'inclinació si s'obren pistes o s'efectuen moviments de terres, per exemple. Una conseqüència d'aquest risc s'observa en la zona pròxima al gorg Negre, on la construcció d'un camí ha causat algunes esllavissades.

2.2.3 Definició de requeriments de protecció i recomanacions

a) Restauració del cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs

Cal garantir un cabal mínim a la riera de Sorreigs al llarg de tot l'espai i durant tot l'any, en especial a l'estiu. Sense aquest requisit, no és possible el manteniment dels ecosistemes fluvials. La situació actual és insostenible ja que, durant els darrers estius, s'ha arribat a eixugar el tram posterior a l'embassament, la qual cosa representa malmetre la meitat de l'espai fluvial protegit.

Per tant, cal analitzar i regular convenientment les actuals i futures concessions d'aprofitaments de les aigües, tant superficials com subterrànies i les seves instal·lacions complementàries (embassament). En aquest sentit cal realitzar:

- Un estudi rigorós del cabal mínim ecològic que asseguri la conservació dels sistemes fluvials de l'espai.
- En funció del punt anterior, i si no és possible assegurar un cabal mínim suficient tot mantenint l'actual nivell d'aprofitament de l'aigua, cal estudiar i implementar una alternativa externa de subministrament a la indústria tèxtil Hilados y Tejidos Puigneró, SA i la població de Sant Bartomeu del Grau. L'alternativa finalment considerada pot comportar la possibilitat de desmantellar, parcialment o totalment, l'actual sistema d'extracció.

b) Protecció dels elements geomorfològics del curs del riu

És recomanable no fer obres hidrològiques per evitar la desaparició de salts d'aigua, gorgs i altres elements destacables de la geomorfologia del riu en aquest tram. D'altra banda, d'acord amb l'apartat anterior pot estudiar-se el desmantellament d'algunes o totes les instal·lacions actuals i renaturalitzar el tram central del riu (vegeu l'apartat a).

c) Protecció de les zones amb perill d'erosió

Cal evitar l'erosió en les zones de risc de formació de badlands restringint:

- L'obertura de noves pistes.
- Actuacions que provoquin la desaparició de la coberta vegetal.

d) Restauració del paisatge

Per últim, i en relació amb l'optimització dels valors paisatgístics de l'espai, convé dur a terme actuacions destinades a disminuir l'impacte visual de les instal·lacions existents (embassament, pous, estacions de bombeig i dipòsits d'aigua, línies elèctriques...). Òbviament, aquesta recomanació es pot veure

superada si es desmantellen algunes de les instal·lacions (vegeu l'apartat a).

2.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial

Es defineixen com d'atenció especial, pel que fa al medi físic, els següents àmbits (vegeu el plànol I-3):

a) La riera de Sorreigs

El llit del riu i els barrancs, amb els salts d'aigua, gorgs... s'anomenen àrees de gran interès paisatgístic i ecològic (vegeu l'apartat 2.2.1).

b) Cingleres

Les cingleres que hi ha seguit el curs de la riera, a la part més oriental de l'espai (vegeu l'apartat 2.2.1).

c) Àrees erosionades

Les zones erosionades (a prop de Puig-olí) (vegeu l'apartat 2.2.2).

d) Àrees amb risc d'esllavissada

La zona on s'han produït esllavissades, propera al gorg Negre (vegeu l'apartat 2.2.2).

3 LA VEGETACIÓ I LA FLORA

3.1 Descripció

3.1.1 Vegetació potencial

En general, el bosc clímax és la roureda submediterrànea de roure martinenc amb boix (*Buxo-Quercetum pubescentis*). Seguint la riera, els diferents torrents i barrancs de la zona hi hauria un bosc de ribera amb: verneda amb consolda (*Lamio-Alnetum*), gatelleda (*Carici-Salicetum catalaunicae*), omeda amb heura (*Hedero-Ulmetum minoris*) i salzeda de sarga (*Saponario-Salicetum purpurea*).

3.1.2 Comunitats vegetals actuals

a) Els boscos

La comunitat forestal dominant és la pineda secundària de pi roig (*Pinus sylvestris*) amb zones en què es barreja el roure martinenc (*Quercus humilis*), on es forma un bosc mixt.

A les obagues i els llocs frescals abunden els elements submediterranis i centroeuropeus, com l'avellaner (*Corylus avellana*), el tell de fulla gran (*Tilia platyphyllos*), l'auró blanc (*Acer campestre*), el freixe de fulla gran (*Fraxinus excelsior*), la blada (*Acer opalus*) i la moixera de pastor (*Sorbus torminalis*). A vegades, en aquests llocs s'instal·la un bosquet mixt, la telleda (*Hedero-Tiliatum platyphylli*), com el que es troba en el barranc del Pujol i per sobre del salt del gorg Negre (banda obaga).

b) Les bosquines

En aquest espai no es forma la boixeda típica (*Buxo-Quercetum pubescentis buxetosum*), però, en canvi, el boix és present pertot arreu: en el sotabosc de la roureda, sota la pineda secundària de pi roig i, també, barrejat amb la garriga.

Les joncedes (*Aphyllantion*) ocupen sovint la part herbàcia de les pinedes. En llocs oberts i a la vora de camins es fa la joncada amb plantatge mitjà (*Plantagini-Aphyllanthetum*). En marges i talussos es troba la joncada amb lliqueta (*Thymo-Globularietum cordifoliae*).

En els vessants assolellats i deforestats, com el barranc de l'Infern i la zona propera, hi ha garrigues (*Quercetum cocciferae*) en molt bon estat de conservació. Barrejat amb el garric es troba el boix (*Quercetum cocciferae subas. buxo-therebinthetosum*).

c) Els prats

El fenassar típic (*Brachypodium phoenicoides*) abunda als marges dels conreus i en els camps abandonats.

d) La vegetació aigualosa i de ribera

És la comunitat vegetal més remarcable dins d'aquest espai. La riera de Sorreigs i els torrents que hi aboquen tenen una vegetació de ribera exuberant, densa i a vegades impenetrable com: la verneda amb consolda (*Lamio-Alnetum glutinosae*), la gatelleda (*Carici-Salicetum catalaunicae*), les salzedes de sarga (*Saponario-Salicetum purpurae*), barrejades a vegades amb omedes amb heura (*Hedero-Ulmetum minoris*).

Prop del molí d'Aumatell i seguint les ribes de la riera de Sorreigs hi ha canyissars de *Phragmites communis*. Al començament de l'embassaments donen els bogars de *Typha angustifolia*.

Quan el llit del riu s'eixampla i l'aigua baixa més lenta, es troben els creixenars (*Glycerio-Sparganion*) i les jonqueres de terra baixa (*Molinio-Holoschoenion*).

En les zones de la riera on l'aigua és més quieta, a prop del molí de Guiteres, suren les lletilles d'aigua (*Lemno-Azolletum*).

A l'estiu, en baixar el cabal del riu, proliferen algues verdes filamentoses (*Cladophora glomerata* i *Spirogira sp.*) i, també, la carofícia *Chara sp.* En el fons enganxada a les roques hi ha *Monostroma sp.*

A les roques regalimoses d'aigua hi ha les comunitats dels degotalls calcaris amb molses (*Adiantion*).

Es troben plantacions de pollancre a prop del molí de l'Aumatell, de la del molí d'en Guiteres, al començament del torrent del Pujol i al començament de l'embassament.

3.1.3 Flora

Especialment remarcables en aquest espai són les diferents espècies de plantes lligades als ambients aquàtics: vern (*Alnus glutinosa*), gatell (*Salix atrocinerea*), om (*Ulmus minor*), avellaner (*Corylus avellana*), ranuncles (*Ranunculus sp.*), créixens (*Rorippa-nastrutium officinale*), l'herba de folls (*Veronica anagallis aquatica*), etc.

A les fondalades ombrívols hi ha abundants arbres caducifolis, molts d'ells quasi monumentals (en especial, a l'obaga de la Guàrdia): blada (*Acer opalus*), auró blanc (*Acer campestre*), auró negre (*Acer monspesulanum*), moixera (*Sorbus aria*), moixera de pastor (*Sorbus torminalis*), servera (*Sorbus domestica*), tell de fulla gran (*Tilia platyphyllos*) i també, el perennifoli boix grèvol

(*Ilex aquifolium*).

3.1.4 Paisatge vegetal

A les obagues es troba un bosc mixt de roureda i pi roig, amb molts caducifolis. En el sotabosc se situen els arbusts i les plantes típiques de la roureda. En canvi, als solells de la major part de l'espai, hi predominen les garrigues.

Aquest bosc està distribuït d'una manera bastant contínua, excepte al voltant de les masies, on hi ha camps de conreu, i a prop de la riera i els diferents barrancs on es forma una línia densa d'arbres de ribera.

Aquesta continuïtat del bosc també es perd a les zones on hi ha les cingleres rocoses (el gorg Negre i el barranc de l'Infern).

3.1.5 Síntesi dels aspectes més importants

- La comunitat forestal dominant és la pineda secundària de pi roig (*Pinus sylvestris*) amb zones en què s'hi barreja el roure martinenc (*Quercus humilis*), on es forma un bosc mixt.
- Seguint la riera de Sorreigs i els diferents torrents es troba una vegetació de ribera que conté vernedes i salzedes. S'han de considerar, també, les comunitats herbàcies, d'higròfits i d'algues.
- Cal destacar també la presència de garrigues ben constituïdes als vessants assolellats.

3.2 Diagnosi i recomanacions

3.2.1 Elements d'interès

En primer lloc, s'ha de destacar la importància de la vegetació de ribera i moltes de les espècies vegetals que hi estan lligades.

En segon lloc, poden destacar-se algunes zones on el bosc potencial, la roureda amb boix (*Buxo-Quercetum pubescentis*), s'està recuperant amb èxit.

En darrer lloc, és remarcable la zona corresponent al barranc i a la baga del Pujol i la baga de la Guàrdia on, en poc espai, hi ha una gran diversitat i quantitat de caducifolis.

3.2.2 Anàlisi de l'estat actual de la vegetació

Quant a l'estat de conservació de la vegetació, es destaquen els aspectes següents, els quals cal valorar distintament:

- La recuperació de la roureda autòctona en algunes zones
- La vegetació de ribera es pot veure afectada per la disminució del cabal de la riera de Sorreigs i la contaminació de les seves aigües (vegeu l'apartat *2.1.4 Hidrologia*). L'origen d'aquesta contaminació es descriu amb més detall al capítol destinat a l'estudi del medi socio-econòmic (*5.2.2 Dèficits més remarcables*).
- La vegetació de ribera autòctona ha estat substituïda per pollancredes en alguns punts. En aquest sentit, una plantació recent de pollancre ha substituït una verneda a la zona de la cua de l'embassament.

3.2.3 Definició de requeriments de protecció i recomanacions

a) Restauració del cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs

Cal garantir el cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs al llarg de tot l'espai i durant tot l'any, d'acord amb l'especificat al punt 2.2.3a d'aquesta Memòria informativa.

b) Control de la qualitat de les aigües

S'han de corregir els actuals processos de contaminació de les aigües, perquè aquests no posin en perill la pervivència, a llarg termini, de les comunitats vegetals associades als cursos hídrics. En aquest sentit, cal garantir un tractament suficient de les aigües residuals de Sant Boi i Sant Agustí de Lluçanès i Sobremunt, solucionar també els possibles abocaments procedents de les indústries tèxtils, i evitar eficaçment l'abocament de purins a la riera de Sorreigs. Aquests processos estan, en principi relacionats amb dèficits del medi socio-econòmic; la seva problemàtica es discuteix en el capítol destinat a aquest medi, en l'apartat *5.2.2 Dèficits més remarcables*.

c) Protecció i restauració del bosc de ribera

S'ha d'evitar la substitució del bosc de ribera per noves plantacions o conreus. És recomanable, en aquest lloc i en altres de similars, restituir el bosc de ribera autòcton.

Tanmateix, en algun cas, com ara la verneda barrejada amb pollancre situada al sector est de l'espai, la substitució dels pollancre per bosc autòcton no és recomanable pel perill de malmetre tot el conjunt.

d) Protecció de les zones delimitades com d'especial interès vegetal

En aquelles zones delimitades com a àrees d'interès vegetal, l'obertura de pistes, la neteja del sotabosc, els tractaments silvícoles i els aprofitaments forestals s'haurien de condicionar a la conservació i recuperació dels seus sistemes naturals d'interès.

e) Prevenió del risc d'incendi forestal

La prevenció d'aquest risc és una condició bàsica per garantir la conservació de l'espai, en especial, dels seus sistemes vegetals. Aquest aspecte, atesa la necessitat de considerar diferents factors als exclusius del medi vegetal, es discuteix en un capítol específic d'aquesta Memòria informativa (vegeu el capítol 7, *Risc d'incendi forestal*).

3.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial

3.3.1 Àrees amb comunitats d'especial interès per raons de maduresa excepcional, elevada diversitat, estat de conservació, distribució reduïda, etc.

a) Vegetació de ribera

Es defineixen com d'atenció especial les àrees corresponents a les comunitats de ribera que ressegueixen la riera de Sorreigs, el barranc del Pujol i els diferents torrents i barrancs. En concret, cal assenyalar les vernedes amb consolda (*Lamio-Alnetum glutinosae*) i les gatelledes (*Carici-Salicetum catalaunicae*), que es consideren específicament en l'apartat 3.3.2. El bon estat de conservació d'aquestes comunitats riberenques és remarcable en relació amb altres indrets de Catalunya, on han estat molt malmeses.

b) Recuperació de la roureda

S'han delimitat tres àrees que corresponen a zones on la roureda es recupera amb èxit (vegeu el plànol I-4).

3.3.2 Àrees amb presència de tipus d'hàbitats qualificats com d'interès comunitari i/o prioritari a l'Annex I de la Directiva 92/43/CEE.

S'han delimitat tres àrees (vegeu el plànol I-4) segons la presència dels hàbitats següents, qualificats com d'interès comunitari i/o prioritari per la Directiva (en cometes, s'indica la definició de l'hàbitat a la Directiva 92/43 CEE):

- a) "41.4 Boscos dels barrancs (*Tilio-Acerion*)", concretament la telleda (*Hedero-Tilietum platyphylli*) en el barranc del Pujol i davant del gorg Negre en la vessant que té orientació nord. Aquest hàbitat és destacat, a més, com d'**interès prioritari** per la Directiva 92/43/CEE.

- b) "44.3 Boscos al·luvials residuals (*Alnion padion*)²", concretament la verneda amb consolda (*Lamio-Alnetum glutinosae*) seguint el curs de la riera de Sorreigs. Aquest hàbitat és destacat, a més, com d'**interès prioritari** per la Directiva 92/43/CEE.
- c) "44.17 Boscos galeria de *Salix alba* i *Populus alba*", concretament la gatelleda (*Carici-Salicetum catalaunicae*).

3.3.3 Àrees amb presència d'espècies de flora estrictament protegides, en situació d'amenaça o d'especial vulnerabilitat.

El boix grèvol (*Ilex aquifolium*), el tell de fulla gran (*Tilia platyphyllos*) i el vern (*Alnus glutinosa*) es consideren en situació d'especial vulnerabilitat. El grèvol es localitza a les obagues de l'Aumatell, la Guàrdia i el Pujol. La seva distribució a l'espai s'indica al plànol I-4. La presència de les altres dues espècies ja ha estat considerada en l'apartat 3.3.2.

L'Ordre 28 d'octubre de 1986, per la qual es regula el verd ornamental nadalenc, ha declarat protegida aquesta espècie a tot el territori de Catalunya i ha regulat la seva recollida i el seu ús per a finalitats científiques educatives o tractaments silvícoles que precisi la conservació de l'espècie.

²L'annex 1 de la Directiva 92/43 CEE no coincideix amb el Manual de biotops CORINE. S'ha interpretat que la Directiva es refereix al subtipus *Alno-padion*.

4 LA FAUNA

4.1 Descripció

4.1.1 Espècies de vertebrats, descripció general

Es descriuen a continuació les principals espècies que es poden trobar segons els hàbitats considerats en aquest espai. L'Annex 2 inclou una llista més extensa de les espècies que han estat localitzades amb indicacions sobre la seva protecció, la vulnerabilitat i l'estatus.

A l'espai Riera de Sorreigs s'han distingit cinc grans hàbitats:

a) Bosc

Correspon a la major part de l'espai. S'han considerat conjuntament les rouredes i les pinedes de pi roig.

Pel que fa als mamífers, cal destacar la presència d'un elevat nombre de carnívors com la guineu (*Vulpes vulpes*), la mostela (*Mustela nivalis*), la fagina (*Martes foina*), la geneta (*Genetta genetta*) i el toixó (*Meles meles*). Segons les fonts consultades no han estat observats ni el turó (*Mustela putorius*), ni el visó americà (*Mustela vison*). Per descomptat, també s'hi troben els altres micromamífers -esquirol, rata cellarda, talpó roig...- habituals d'aquests hàbitats (vegeu l'Annex 2).

Entre els ocells, cal esmentar la presència de rapinyaires com l'àliga marcenca (*Circaetus gallicus*), el falcó mostatxut (*Falco subbuteo*), l'astor (*Accipiter gentilis*), l'esparver (*Accipiter nisus*), el gamarús (*Strix aluco*) i el mussol banyut (*Asio otus*); també d'altres aus com el picot garcer gros (*Picoides [=Dendrocopus] major*), la becada (*Scolopax rusticola*), els tallarols (*Sylvia sp.*), les mallerengues (*Parus sp.*) i el pinsà borroner (*Pyrrhula pyrrhula*).

Quant als rèptils hi habiten l'escurçó (*Vipera aspis*), el vidriol (*Anguis fragilis*) i la serp verda (*Malpolon monspessulanus*).

b) Garrigues

Correspon a les vessants més soles.

En aquest hàbitat viuen ocells com el bitxac comú (*Saxicola torquata*), la tallereta cuallarga (*Sylvia undata*), la cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*)...

Els rèptils més típics d'aquest ambient són la sargantana de paret (*Podarcis hispanica*) i la cuallarga (*Psamodromus algirus*).

c) Medi aquàtic

Aquest hàbitat és compost bàsicament per la riera de Sorreigs i els petits afluents que el nodreixen, com també tota la vegetació que els envolta. Cal destacar l'absència de fonts i de basses de masies (que són de gran importància per la cria d'amfibis).

A aquest hàbitat es troben aus com el bernat pescaire (*Ardea cinerea*), l'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), la polla d'aigua (*Gallinula chloropus*), el rossinyol bord (*Cettia cetti*), l'oriol (*Oriolus oriolus*), la cuereta blanca (*Motacilla alba*) i la cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*).

En general tots els amfibis esmentats a l'annex crien al torrent i als seus afluents, però cal destacar per la seva presència més continuada la granota comuna (*Rana perezi*) i la reineta (*Hyla meridionalis*). Altres espècies només són a l'aigua en època reproductora, és el cas de la salamandra (*Salamandra salamandra*), el tòtil (*Alytes obstetricans*), el gripau comú (*Bufo bufo*) i el gripau corredor (*Bufo calamita*).

Quant als rèptils, la serp d'aigua (*Natrix maura*) és bastant abundant.

El rat-buf o rata d'aigua (*Arvicola sapidus*) és el mamífer més relacionat amb aquest ambient.

Pel que fa als peixos, cal esmentar les importants poblacions de barb de muntanya (*Barbus meridionalis*) i de bagra (*Leuciscus cephalus*), ambdós característics d'aigües netes. Cal destacar que fins fa uns deu anys hi havia hagut truita de riu (*Salmo trutta fario*).

d) Cingleres

Correspon bàsicament al sector nord-est de l'espai i són cingleres de roca calcària. Aquest hàbitat és important per la cria d'aus com el duc (*Bubo bubo*), el ballester (*Apus melba*) i el roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*).

d) Medi antropogen

Malgrat que en aquest espai les zones ocupades per l'activitat humana són molt petites, cal destacar que hi ha animals que hi estat molt relacionats, sobretot a l'hora d'obtenir aliments.

En aquest hàbitat viuen gairebé totes les espècies cinegètiques com són el conill (*Oryctolagus cuniculus*), la llebre (*Lepus europaeus*), la perdiu (*Alectoris rufa*) i el tudó (*Columba palumbus*). El senglar (*Sus scrofa*) sol menjar als camps, però es refugia al bosc.

Altres espècies que es poden citar són el toixó (*Meles meles*), molts micromamífers, l'aligot (*Buteo buteo*), el xoriguer (*Falco tinnunculus*), l'òliba (*Tyto alba*) localitzada únicament a la masia de Puig-olí, el xot (*Otus scops*),

el picot verd (*Picus viridis*) i un important nombre d'ocells insectívors i granívors, els efectius dels quals augmenten considerablement a l'hivern.

Una petita colònia de rat-penat de ferradura gran (*Rhinolophus ferrum-equinum*) viu a la masia de Puig-olí.

Quant als rèptils cal esmentar la sargantana de paret (*Podarcis hispanica*) i la serp llisa meridional (*Coronella girondica*). D'altres poden estar relacionats amb altres hàbitats, però solen estar a llocs oberts com per exemple als camins, és el cas del llangardaix comú (*Lacerta lepida*) i la serp blanca (*Elaphe scalaris*).

L'amfibi que més relació té amb aquest hàbitat és el gripau d'esperons (*Pelobates cultripipes*), ja que se sol trobar enterrat als conreus.

4.1.2 Espècies d'invertebrats: singularitats.

Cal destacar en aquest apartat, l'existència de estudis fets per especialistes en el camp dels insectes, concretament les papallones i les libèl·lules. Entre les singularitats més remarcables, dins dels artròpodes cal destacar:

a) Classe d'insectes

Ordre dels odonats: cal fer esment de dues libèl·lules que fins al moment actual només han estat localitzades en aquest espai de tot Osona i només un exemplar de cada una; són *Orthetrum cancellatum* i *Ischnura pumilio*.

Ordre dels lepidòpters: en primer lloc anomenar la *Graellsia isabelae* (espècie protegida pel conveni de Berna). Com a rareses, cal esmentar *Colobochoyla salicalis*, *Hemaris tityus* i *Brenthis hecate*. També s'han observat endemismes ibèrics com *Adalbertia costiliana* i *Menophra harteti*, com d'altres papallones destacables, és el cas de *Pachypasa lineosa*, *Korscheltellus lupulinus*, *Strymonidia w-album* i *Rhyparia purpurata*.

b) Classe dels crustacis

Cal esmentar la notable població de cranc de riu (*Austropotamobius pallipes lusitanicus*), que viu a les aigües de la riera, a tot el tram protegit.

4.1.3 Síntesi dels aspectes més destacats

- L'espai Riera de Sorreigs presenta, pel que fa als vertebrats, una varietat considerable. Fins al moment actual s'han detectat un total de 129 espècies de les quals 87 corresponen a ocells, 24 a mamífers, 7 a amfibis, 9 a rèptils i 2 a peixos. Cal tenir en compte que si s'aprofundís en l'estudi el nombre d'espècies augmentaria possiblement, sobretot pel que fa referència a les aus.

- De tots els vertebrats cal destacar la gran diversitat de carnívors i micromamífers, com també de rapinyaires.
- Quant als invertebrats, cal fer esment del gran nombre de papallones i libèl·lules d'elevat interès, a més d'una notable població de cranc de riu ibèric.

4.2 Diagnosi i recomanacions

4.2.1 Elements d'interès

- L'espai acull espècies nidificants com el duc, l'àliga marcenca, l'astor i el falcó mostatxut. També crien altres ocells com el pinsà borroner.
- L'especial condició boscosa de gran part de l'espai ha propiciat una notable població de mamífers carnívors, en especial a la baga de Pujol i al barranc de l'Infern (vegeu l'apartat 4.1.1).
- S'ha detectat en aquest espai el gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*), amfibi d'irregular distribució a la part continental del país.
- És remarcable la presència de papallones i libèl·lules interessants (per la seva raresa, per tractar-se d'endemismes ibèrics, per estar protegides pel Conveni de Berna...vegeu l'apartat 4.1.2).
- El tram de la riera de Sorreigs delimitat per l'espai compta amb una notable població de cranc de riu ibèric malgrat els símptomes d'eutrofització

4.2.2 Estat de conservació

No hi ha estudis de població que permetin avaluar l'estat de conservació de la fauna rigorosament. Tanmateix, en funció dels treballs de camp realitzats durant la redacció de l'estudi previs a la redacció del Pla especial, es pot afirmar que hi ha indicis d'un notable estat de conservació dels mamífers carnívors.

En canvi, segons han informat membres de la Societat de Caçadors de Sant Bartomeu del Grau, les poblacions d'espècies cinegètiques han disminuït, sobretot pel que fa referència al conill (afectat per dues malalties) i la perdiu. La població de senglar i la llebre sol ser més fluctuant.

La població de barbs i bagres es presumeix gran, amb una quantitat raonable de cries. Els crancs de riu tenen, també, una població considerable, malgrat l'eutrofització que presenten les aigües de la riera.

L'estat de les poblacions de papallones es veurà afectat per la fumigació duta a terme per error durant l'estiu 1993. Aquesta fumigació es va dur a terme per eliminar la processonària del pi malgrat que l'espai no estava afectat per

aquesta plaga. El producte empleat va ser diflurobenzurò (dimilin).

4.2.3 Requeriments de protecció i recomanacions sobre gestió d'hàbitats

a) Conservació de la diversitat d'hàbitats

Mantenir la diversitat dels hàbitats esmentats en la descripció és fonamental per conservar la varietat faunística actual. Per tant, s'han d'evitar actuacions que tendeixin a homogeneïtzar excessivament l'espai, com podria ser reforestar els pocs espais conreats que queden o pràctiques silvícoles massa uniformes.

b) Restauració de la qualitat de les aigües

Assolir una millor qualitat de les aigües és l'altre requeriment prioritari, ja que si l'actual nivell d'eutrofització augmenta, les poblacions de peixos, crancs i altres espècies poden veure's greument afectades. Cal garantir una protecció suficient de les aigües d'acord amb l'especificat a l'apartat 3.2.3b d'aquesta Memòria informativa.

c) Restauració d'un cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs

Cal assegurar un mínim cabal d'aigua a la riera de Sorreigs durant tot l'any, d'acord amb l'especificat a l'apartat 2.2.3a d'aquesta Memòria informativa.

d) Manteniment de la baixa freqüentació

Fins al moment actual, l'espai no és massa freqüentat. Mantenir aquesta condició és un factor interessant envers la conservació de la fauna. La promoció d'activitats (en relació amb el lleure, el turisme rural, etc.) que suposin una major freqüentació hauria d'estar supeditada a la conservació de les especials condicions d'algunes de les zones. Preservar la part oriental de l'espai amb l'accés motoritzat restringit és l'altre aspecte a garantir.

4.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial

4.3.1 Zones d'interès per a la cria, per la seva elevada densitat o diversitat, per la seva distribució reduïda, etc.

S'ha delimitat la zona corresponent al barranc de l'Infern i la baga de Pujol (vegeu el plànol I-5) en relació amb la població de mamífers carnívors que hi viuen (vegeu l'apartat 4.1.1,a). Es tracta d'una zona especialment emboscada i poc accessible que ha propiciat una relativa abundància d'aquestes espècies.

4.3.2 Àrees amb presència de poblacions d'espècies de fauna en situació d'amenaça o d'especial vulnerabilitat

Tot el curs del riu s'ha de considerar àrea d'especial interès per la presència d'espècies considerades vulnerables a Catalunya com són el cranc de riu ibèric, el barb i les bagres.

La delimitació d'altres àrees segons les espècies que es podrien incloure en aquest apartat, coincideix amb àmbits considerats als apartats 4.3.1 i 4.3.3.

4.3.3 Àrees amb presència de poblacions d'espècies de l'Annex I i II de la Directiva 92/43/CEE i Annex I de la Directiva 79/409/CEE

Cal esmentar la presència de duc (*Bubo bubo*) (vegeu l'Annex I de la Directiva 79/409/CEE). El duc cria al sector nord-est de l'espai, tenint una màxima concentració (de quatre o cinc parelles) en un sector fora dels límits protegits. Concretament, a la zona compresa entre Sant Martí Xic, la Pastera del Pou i la Foranca de Baulenes.

A la casa de Puig-olís hi ha una petita colònia (uns quinze individus) de ratpenat de ferradura gran (*Rhinolophus ferrum-equinum*), espècie inclosa dins la Directiva d'hàbitats.

A continuació se citen altres espècies protegides per les Directives, en relació amb les quals no es pot assenyalar una àrea d'especial interès, a causa de la seva distribució generalitzada per tot l'espai o pel desconeixement concret de les zones de nidificació:

- a) Ocells: àliga marcenca (*Circaetus gallicus*), aligot vesper (*Pernis apivorus*), falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*), cotoliu (*Lullula arborea*), escorxador (*Lanius collurio*) i tallareta cuallarga (*Sylvia undata*).
- b) Amfibis: reineta (*Hyla meridionalis*), gripau corredor (*Bufo calamita*), gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*) i tòtil (*Alytes obstetricans*).
- c) Insectes: el lepidòpter *Graellsia isabelae*

5 EL MEDI SÒCIO-ECONÒMIC

5.1 Descripció

5.1.1 Població humana a l'interior de l'espai

a) Població resident. Evolució.

Actualment, a l'interior d'aquest espai delimitat pel PEIN no hi viu ningú. La masia de l'Aumatell, situada al costat del límit nord-oest de l'espai, és l'indret habitat més proper. La despoblació ha estat deguda a l'usual procés de reubicació dels habitants del disseminat rural en nuclis urbans veïns. Tanmateix, dues de les masies situades a l'espai s'utilitzen temporalment com a habitatges secundaris.

b) Assentaments rurals

Hi ha tres masies en relatiu bon estat (el molí de l'Aumatell, el molí de Guiteres i el de Puig-olí) i una en estat ruïnós (el mas Miolet). Es tracta d'edificacions ben integrades en el paisatge i estan aïllades les unes de les altres.

c) Ocupació del sòl

Pràcticament tota la zona delimitada pel PEIN és ocupada pel bosc, a excepció d'algun conreu al voltant de les antigues masies i els petits enclavaments cultivats envoltats pel bosc.

d) Propietat del sòl i estructura de la propietat

S'han identificat sis finques, els propietaris de les quals no resideixen a cap dels municipis als quals pertany l'espai. Cap d'aquestes propietats està íntegrament inclosa dins la delimitació del PEIN. Cinc de les propietats no superen les 40 ha i la major part de la superfície de l'espai està inclosa en una finca de 200 ha.

5.1.2 Activitats productives

a) Característiques generals de les explotacions agràries

Les explotacions agrícoles i ramaderes són portades per gent resident a les masies o als pobles veïns a la zona delimitada. El sistema emprat és l'arrendament. Aquestes activitats ocupen una part relativament poc important de l'espai. La silvicultura és l'activitat agrària més generalitzada i són els propietaris de les finques els qui la gestionen directament, al marge de la resta d'activitats.

b) Agricultura

Com s'ha comentat anteriorment es tracta d'una activitat que afecta poca extensió de l'espai. Petites zones cultivades s'agrupen al voltant de les masies. Els principals tipus de conreus són cereals i farratges per al bestiar.

c) Ramaderia

Tampoc és una activitat d'importància dins la zona d'estudi. Un ramat d'ovelles, procedents d'una explotació exterior a la zona d'estudi, pastura de manera itinerant. Al voltant de la finca de l'Aumatell s'aprofita el sotabosc per a pastura de vaques. En aquesta zona sembla donar-se la pràctica de la neteja del sotabosc.

d) Silvicultura

És l'activitat productiva més important. Les principals espècies explotades són el pi roig i, en menor mesura, el roure. Se segueix el procediment de tala selectiva, sistema que afavoreix el creixement espontani de nous plançons i evita la necessitat de repoblacions.

El propietari gestiona directament aquesta activitat. Per a les tallades, se sol contractar una empresa forestal, la qual obre les pistes i camins necessaris.

e) Extracció d'aigües

Les aigües subterrànies i de la riera de Sorreigs són explotades per la indústria Hilados y Tejidos Puigneró, SA. Aquesta indústria cedeix part de l'aigua al municipi de Sant Bartomeu del Grau. No es coneix cap concessió formal d'aquests drets de l'Administració hidràulica.

5.1.3 Serveis i equipaments

a) Equipaments hostalers i d'allotjament

Cap equipament d'aquest tipus se situa directament dins de l'espai. Sant Bartomeu del Grau disposa d'un hostel i els altres nuclis veïns tenen petites fondes on serveixen menjar.

b) Equipaments i serveis d'educació ambiental

No se'n pot destacar cap de prou proper.

c) Àrees de lleure i zones utilitzades per al lleure

Aquestes activitats no s'han desenvolupat fins a l'actualitat.

d) Àrees de caça i pesca

Tota la zona d'estudi és àrea privada de caça gestionada per les societats de caçadors dels municipis als quals pertany l'espai.

La riera de Sorreigs ha estat zona lliure de pesca, d'acord amb les Ordres de vedes dels darrers anys.

e) Altres

Hi ha restes d'un itinerari senyalitzat de caràcter temporal per a proves motociclístiques, que passa per dins la riera en algun tram.

5.1.4 Infraestructures

a) Xarxa viària

A banda de la xarxa estrictament forestal, únicament hi ha una pista, en bastant bon estat, que travessa els dos terços occidentals de l'espai i que comunica els habitatges existents. En algun moment, el Consell Comarcal d'Osona havia previst prolongar aquesta pista per l'obaga del Pujol, zona que ha estat destacada com d'especial interès en els anteriors capítols (vegeu els apartats 3.3 i 4.3). D'altra banda, també es preveia construir obres de drenatge i senyalitzar el camí en els trams existents.

b) Infraestructures hidrològiques

Un embassament situat en la riera de Sorreigs, construït l'any 1983, i diversos pous de captació d'aigua subterrània subministren aigua a la indústria Hilados y Tejidos Puigneró, SA i al nucli urbà de Sant Bartomeu de Grau. Juntament amb els pous i l'embassament, hi ha dos dipòsits i estacions de bombament. També hi ha una petita resclosa, pròxima al límit est de l'espai que actualment no és utilitzada.

c) Infraestructures energètiques

Per subministrar electricitat a les infraestructures hidrològiques esmentades a l'apartat b) s'han construït les corresponents línies i torres elèctriques.

d) Edificacions d'interès cultural

El molí de l'Aumatell i el molí de Guiteres, que comprenen edificacions i canalitzacions que els subministren aigua de la riera, poden presentar un interès històrico-arquitectònic com a mostra d'una activitat avui desapareguda.

5.1.5 Síntesi dels aspectes més importants

- Es tracta d'un espai deshabitat, tot i que es troben tres masies en relatiu bon estat i es donen activitats agrícoles i ramaderes en el seu interior.
- La major part del terreny (200 ha) pertany a una única propietat. La resta de superfície es distribueix en cinc finques.
- L'agricultura i la ramaderia tenen molt poca importància a l'interior de l'espai. En canvi, l'explotació forestal és l'activitat principal. L'aprofitament del bosc és gestionat directament pels propietaris, els quals no resideixen en els pobles veïns.
- No s'hi troben equipaments de cap tipus. L'espai és, en la seva totalitat, àrea privada de caça, gestionada per les societats de caçadors. Hi ha senyals d'haver utilitzat la zona per a alguna prova amb motocicletes.
- Una pista en bastant bon estat travessa l'espai.
- Un embassament en situació irregular, pous d'extraccions d'aigua subterrània i dos dipòsits i estacions de bombament se situen a l'interior de l'espai.

5.2 Diagnosi i recomanacions

5.2.1 Elements d'interès

Els principals elements d'interès del medi socio-econòmic, i que cal considerar per a la seva conservació, són:

- Els molins i les seves canalitzacions, com a patrimoni històric i cultural.
- Els camps de conreu, que poden significar una diversitat d'hàbitats beneficiosa per a la cria i l'alimentació de determinades espècies de fauna. D'altra banda, l'existència de parts conreades enriqueix la percepció paisatgística de l'espai.

5.2.2 Dèficits més remarcables

Els dèficits més remarcables, en relació amb la conservació dels valors naturals d'aquest espai, cal situar-los fora del propi espai delimitat. Tots ells fan referència a aspectes relacionats amb la qualitat de les aigües de la riera de Sorreigs.

a) Depuració de les aigües urbanes dels nuclis de la conca superior de la riera de Sorreigs

Cal corregir el problema dels abocaments d'aigües residuals sense depurar

precedents dels nuclis situats a la conca superior de la riera de Sorreigs. Aquest nuclis són: Sobremunt, Sant Agustí i Sant Boi de Lluçanès i Sant Bartomeu del Grau.

S'han de programar controls aigües amunt i dins de l'espai protegit per valorar-ne exactament l'estat de contaminació. La Junta de Sanejament hauria de tenir en compte aquests resultats en la seva programació d'actuacions per al sanejament d'aigües urbanes.

b) Abastament d'aigua de Sant Bartomeu del Grau

S'ha de garantir l'abastament d'aigua a Sant Bartomeu del Grau i a la tèxtil de Hilados i Tejidos Puigneró SA de manera que es garanteixi, també, un cabal mínim ecològic suficient aigües avall de l'embassament. La problemàtica de la situació actual ja s'ha comentat als apartats 2.2.3, 3.2.3 i 4.2.3.

Disminuir el nivell actual de l'aprofitament de les aigües de l'espai és una condició bàsica per garantir la conservació del seus sistemes fluvials d'interès. Tanmateix, qualsevol limitació d'aquesta explotació pot incidir presumiblement en el medi socio-econòmic. En aquest sentit, caldria aplicar mesures de foment del desenvolupament sostenible per tal de cercar la compatibilització de les activitats industrials amb la conservació del medi natural, en particular de l'entorn protegit de la riera de Sorreigs i, en especial, de les seves aigües.

c) Abocament de residus ramaders en els cursos d'aigua.

Hi ha indicis d'abocament il·legal de purins. Aquest problema se cita aquí i tanmateix no es tracta, pròpiament, d'un dèficit (s'entendria per dèficit la falta d'infraestructures per a determinades activitats, o de plans i marcs de gestió adequats).

Efectivament, els estudis previs del Pla de purins d'Osona, que la Junta de Residus i el Consell Comarcal d'Osona han engegat, han identificat l'àrea que ens ocupa com a zona de consum i deficitària de purins. Per tant, per evitar l'abocament de purins en els cursos d'aigua cal, simplement, una correcta gestió d'aquests excedents i, si escau, actuar disciplinàriament.

5.2.3 Aplicació de les mesures de foment de l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i millora rural previstes al Programa de desenvolupament del PEIN

Entre les mesures previstes pel Programa de desenvolupament del PEIN en l'article 2.2 *Foment de l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i millora rural* són d'especial aplicació les següents (entre comes les cites literals del Programa):

a) Mesura 2.2.1. Programa d'aplicació de beneficis comunitaris

En concret, el següent apartat:

"Apartat a) Inclusió als programes que implantin a Catalunya els fons estructurals de la CEE de mesures per a la protecció del medi natural i de l'aprofitament sostenible dels recursos naturals."

Es tractaria d'estudiar i aplicar el finançament d'actuacions amb aquestes finalitats:

- 1) la restauració de la qualitat de les aigües de la riera de Sorreigs, en relació amb les aigües residuals urbanes del sector oriental del Lluçanès (àmbit d'aplicació: municipis de Sant Boi i Sant Martí de Lluçanès, Sant Bartomeu del Grau i Sobremunt).
- 2) el restabliment d'un cabal suficient en la riera de Sorreigs tot cercant alternatives de subministrament al nucli de Sant Bartomeu del Grau i la seva indústria tèxtil.
- 3) el desmantellament de les infraestructures actuals d'extracció d'aigua un cop assolit l'objectiu 2.

b) Mesura 2.2.6 Estudis d'avaluació d'impacte ambiental

Establiment de mesures de col·laboració tècnica i econòmica per a la redacció d'estudis d'impacte ambiental en aquells projectes d'obres o instal·lacions promoguts per propietaris particulars que, com a conseqüència de l'aplicació del Pla, s'hagin de sotmetre al procediment d'avaluació d'impacte ambiental.

c) Mesura 2.2.7. Ajuts prioritaris

Tal com estableixen les Normes del Pla (es refereix al Pla d'espais d'interès natural), en les convocatòries d'ajuts relatives als ajuts a què fa referència l'article 65 de la Llei 6/1988, forestal de Catalunya, els propietaris han de gaudir de consideració preferent en aquells espais del Pla on aquest preveu la impulsó amb caràcter prioritari de projectes d'ordenació i de plans tècnics de gestió i millora foresta."

El PEIN no preveu expressament la necessitat d'impulsar aquestes figures en aquest espai. Tanmateix, la naturalesa eminentment boscosa de l'espai Riera de Sorreigs, l'interès d'alguns dels elements forestals aconsellen la seva realització per vincular els aprofitaments forestals a la recuperació del bosc autòcton i de ribera, com també per preservar algunes zones de remarcable valor faunístic.

5.2.4 Impactes ecològics i paisatgístics

A continuació se sistematitzen els impactes ecològics i paisatgístics de les

activitats humanes actuals. Els problemes derivats ja s'han comentat en els corresponents apartats (medi físic, vegetació i flora, fauna...).

a) Sobre el medi físic

- Abocament d'aigües residuals i purins a la riera de Sorreigs.
- Embassament i extracció d'aigües: en determinades èpoques aquestes activitats eixuguen completament un tram de la riera de Sorreigs.

b) Sobre la vegetació

- Absència d'un cabal mínim ecològic aigües avall de l'embassament: es compromet la viabilitat de les comunitats de ribera.
- Contaminació d'aigües per purins, aigües residuals urbanes al llarg de la riera de Sorreigs: es compromet la viabilitat de les comunitats de ribera.
- Substitució de la vegetació autòctona de ribera per plantacions de pollancre.

c) Sobre la fauna

- Alteració del cabal del riu a causa de l'embassament i la captació d'aigües subterrànies: afecta la fauna aquàtica, en especial, a l'estiu.
- Empobriment del sotabosc a causa d'activitats ramaderes i forestals: afecta l'alimentació i la cria de determinats animals.
- Contaminació d'aigües: afecta la fauna fluvial existent.
- Fumigació per combatre la processonària (estiu de 1993): problemes greus a les poblacions de lepidòpters.

5.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial en funció dels impactes de l'activitat antròpica

La delimitació que correspon als principals impactes està representada en els mapes adjunts (vegeu el plànol I-6). En concret es delimiten:

- El llit de la riera de Sorreigs (eutrofització per purins i aigües residuals)
- Les zones de plantació de pollancre (substitució del bosc de ribera)
- La zona de l'embassament (alteració de la dinàmica fluvial)
- El llit de la riera de Sorreigs aigües avall de l'embassament (absència de

cabal mínim ecològic).

- Els punts d'extracció d'aigües (sobreexplotació de l'aqüífer i disminució del cabal de la riera de Sorreigs).

6 PLANEJAMENT URBANÍSTIC

6.1 Estat de planejament

Santa Cecília de Voltregà no té cap figura de planejament aprovada. Sant Bartomeu del Grau disposa de Normes subsidiàries de planejament aprovades el 23 de gener de 1991. Sobremunt té la Delimitació de sòl urbà aprovada el 20 d'abril de 1988.

Els dos plans esmentats tracten el sòl no urbanitzable com a una única categoria. Per tant, l'espai inclòs al PEIN no es regula específicament. Pel que fa a la protecció d'elements naturals que han estat destacats en els capítols precedents, es fa patent la necessitat de completar el planejament vigent, atès el caràcter molt general de la regulació establerta en aquests dos plans.

6.2 Normes subsidiàries de planejament de Sant Bartomeu del Grau

L'àmbit de l'espai inclòs en aquest municipi és classificat en la seva totalitat com a sòl no urbanitzable. Es defineix una única zona *suelo rústico forestal* i la regulació de la qual fa referència als aspectes següents:

- a) Legislació sectorial aplicable
- b) "Caràcter de les edificacions"
- c) Condicions d'ús:

S'admeten les edificacions necessàries per a les activitats agro-pecuàries i d'habitatge unifamiliar.

S'admeten usos públics religiosos, culturals, esportius i hotelers després de justificar la necessitat d'ocupar aquest sòl. S'han d'estudiar els diferents aspectes associats a aquests usos públics i, si escau, es poden restringir parcialment o totalment.

S'exclouen, amb caràcter general, els usos industrials.

6.3 Delimitació de sòl urbà de Sant Martí de Sobremunt

L'àmbit de l'espai inclòs en aquest municipi és classificat en la seva totalitat com a sòl no urbanitzable. La regulació d'aquest àmbit fa referència als aspectes següents:

- La legislació sectorial aplicable
- La definició de perill de formació de nucli de població (segregació de finques sense accés, acumulació de més de cinc habitatges en un radi de 250 m).

- Les edificacions existents:

En les edificacions residencials afectes a explotacions agràries, s'admet la millora i l'ampliació, sense condicions.

En edificacions residencials no afectes a explotacions agràries, s'admet la millora i l'ampliació fins a un 20 % de sostre.

En granges s'admet la millora i ampliació fins a 50 % del sostre amb un màxim de 500 m².

7 RISC D'INCENDI FORESTAL

7.1 Condicionants del risc d'incendi forestal

7.1.1 Clima i vegetació

L'espai Riera de Sorreigs es troba situat en l'extrem oriental de la depressió Central catalana, en un enclavament amb temperatures relativament més fresques i pluviositat més elevada que les típiques d'aquesta zona geogràfica. Aquests factors fan disminuir, en principi, el risc d'incendi forestal.

Tanmateix, cal distingir diversos microclimes en l'interior de l'espai. En aquest sentit s'ha d'assenyalar l'àrea compresa a les obagues i fondalades, les quals han propiciat un ambient considerablement humit i un tipus de vegetació, relativament poc inflamable. A les obagues se situa la pineda de pi roig barrejada amb roure martinenc i abundància de caducifolis -avellaner, auró, blada, freixe, tell...). A les fondalades abunda la vegetació de ribera, verneda, gatelleda, salzeda...

En canvi, a les solanes, situades a la meitat nord de l'espai l'ambient és sensiblement més sec i ha condicionat un recobriment vegetal on apareixen comunitats més inflamables com les garrigues.

7.1.2 Activitats humanes

a) Activitats agrícoles i forestals

L'existència d'espais agrícoles en l'espai pot comportar l'ús esporàdic del foc per a la crema de rostolls i control de la vegetació dels marges. Fins al moment, no es coneix que aquesta pràctica hagi estat arriscada i, d'altra banda, ja existeix la seva regulació (Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals).

L'existència d'una activitat forestal activa pot representar l'ús esporàdic del foc per a l'eliminació de residus.

b) Infraestructures elèctriques

La línia elèctrica que dona servei a les dues edificacions habitades situades a dins de l'espai travessa sobretot zones agrícoles. Puntualment, se superposa al bosc de ribera i a la zona forestal propera. Les línies que donen servei a les infraestructures d'extracció d'aigua subterrània travessen exclusivament parts de l'espai forestal.

En els dos casos, es tracta de zones suficientment accessibles, on les tasques de manteniment prescrites per la normativa vigent en la matèria no

representen especials dificultats. D'altra banda, l'ambient generalment humit de les zones afectades disminuiria el risc d'aquestes infraestructures.

c) Residència

Dues edificacions, habitades temporalment, se situen a la zona agrícola, properes a l'àmbit fluvial. Es tracta de dos habitatges secundaris en els quals és previsible l'ús del foc i, en canvi, no comporten els avantatges de la residència permanent quant a vigilància i recursos davant d'una emergència.

d) Altres activitats

Altres activitats presents en aquest espai són la cacera, el lleure en general, l'ús esporàdic per a competicions esportives. Es tracta, però, de fenòmens de poca entitat i no especialment perillosos. D'altra banda, algunes d'aquestes activitats ja estan expressament prohibides per raons no relacionades amb el risc d'incendi. En concret, l'ús de l'espai per a proves esportives motoritzades no és possible d'acord amb l'article 20.2 de la Llei 9/1995, d'accés al medi natural. Quant a la resta, la normativa vigent per prevenció d'incendis hauria de ser suficient.

7.2 Factors de prevenció i extinció

7.2.1 Accessibilitat

L'espai es troba relativament proper a tres nuclis habitats i a la xarxa comarcal de carreteres. Al sud, una pista força utilitzada uneix la part central de l'espai amb Sant Bartomeu del Grau. Al sud-oest, diversos camins rurals uneixen l'espai amb la carretera de Sant Bartomeu del Grau a Perafita. Al nord, relativament més aïllat, diverses pistes, en estat variable, donen accés a la carretera de Sant Boi de Lluçanès a Sant Agustí de Lluçanès.

En resum, no es tracta d'un espai especialment aïllat i, en canvi, les petites distàncies esmentades poden incidir en un nivell baix de freqüentació, que pot comportar una menor incidència d'alguns dels típics factors desencadenants dels incendis forestals.

En canvi, aquesta distància a les vies principals de comunicació ha de ser tinguda en compte i, en el marc d'un Pla de prevenció d'incendis forestals, assegurar un manteniment adequat de la xarxa de pistes actual.

7.2.2 Xarxa viària interior

El camí que procedeix de Sant Bartomeu del Grau i porta a Sobremunt passant pel molí d'Aumatell, travessa longitudinalment l'espai per la seva part central i

occidental. A la part oriental, les pistes que envolten els camps a peu de la baga de Pujol i les cingleres donen accessibilitat a aquest sector.

7.2.3 Disponibilitat d'aigua

La riera de Sorreigs té actualment diverses preses que permeten l'aprovisionament d'aigua. També cal assenyalar el possible ús de l'aigua emmagatzemada a les estacions de bombament i l'embassament situats a l'espai (vegeu l'apartat 5.1.4 de la Memòria informativa). En el marc d'un pla de prevenció d'incendis s'hauria de verificar l'aptitud d'aquest punt per a l'aprovisionament d'helicòpters.

7.2.4 Agrupacions de defensa forestal i servei de bombers

Els municipis de Sant Bartomeu del Grau i Sobremunt estan integrats a l'associació de defensa forestal (ADF) Lluçanès. Santa Cecília de Voltregà forma part de l'ADF Volgués.

Els parcs de bombers més propers se situen a Vic i a Prats de Lluçanès.

7.3 Recomanacions per a la prevenció i extinció d'incendis

Ateses les característiques de l'espai, entre ells la seva reduïda extensió, els condicionants de risc d'incendi esmentats en els apartats anteriors, es recomanen les mesures següents (s'ha d'assenyalar que es fa referència a aquelles mesures que un instrument com el Pla especial pot abordar):

a) En relació amb la gestió forestal

Cal impulsar l'actual procés de recuperació del bosc autòcton, en la mesura que aquest és considerat, en principi, menys inflamable. En concret, es valora especialment l'efecte barrera que una vegetació de ribera ben constituïda pot arribar a representar. La gestió de l'espai en general i de les zones forestals, en particular, ha de tenir en compte l'adopció de totes aquelles mesures que, sense entrar en contradicció amb els objectius del Pla especial, representin la disminució del risc d'incendi i de la capacitat de propagació.

b) En relació amb l'ús públic i privat

Cal regular l'accés públic a l'espai i evitar una freqüentació indiscriminada a les zones forestals, en especial durant els períodes de més risc. En aquest sentit es recomana establir limitacions a la circulació motoritzada i limitar-la a un nombre de pistes fàcilment controlables.

Pel que fa a les activitats productives que es desenvolupen a l'interior de l'espai, cal fer complir la normativa vigent. També convé adoptar unes

mesures de prevenció mínimes al voltant dels habitatges situats a l'espai per reforçar-ne la protecció i, a la vegada, evitar que un possible incendi domèstic s'estengui a les masses forestals.

c) En relació amb la vigilància i l'extinció

Atesa la reduïda dimensió de l'espai, no es creu adient elaborar un programa específic de prevenció i extinció d'incendis forestals exclusiu per al seu àmbit. És en un marc més ampli -municipal, comarcal i nacional- que s'han de planificar les mesures oportunes.

8 SÍNTESI I CONCLUSIONS

8.1 Elements d'interès del medi natural més destacables

8.1.1 Ecosistemes fluvials

Els ecosistemes fluvials d'aquest espai són de remarcable interès. Aquest motiu ja va ser considerat en la memòria del PEIN com a justificador de la seva inclusió en el Pla. Convé assenyalar, en concret, els valors morfològics del modelat de la riera de Sorreigs (gorgs, cascades, canons), la conservació de sectors de bosc de ribera autòcton i l'existència d'una important població de cranc de riu ibèric.

8.1.2 Recuperació de la vegetació potencial. Fauna d'interès.

La recuperació de la vegetació potencial en una bona part de les zones forestals de l'espai i la presència d'una important població de mamífers carnívors com també algunes espècies rares d'invertebrats són el segon aspecte que es destaca en aquest espai.

8.1.3 Hàbitats d'interès comunitari

L'existència de comunitats vegetals qualificades com a *hàbitats d'interès comunitari* i *hàbitats d'interès prioritari* per la Directiva 92/43/CEE relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre és el darrer aspecte destacable del medi natural.

8.2 Principals requeriments de protecció

8.2.1 Protecció de les condicions hidrològiques

La restauració de la qualitat i els cabals d'aigua de la riera de Sorreigs, al seu pas per l'espai protegit, és la condició imprescindible per assolir una protecció eficaç dels sistemes limnològics.

8.2.2 Protecció de la morfologia de la riera de Sorreigs

La conservació dels valors morfològics de la llera i els marges del riu fa necessària la restricció en aquest àmbit de les actuacions infraestructurals, en especial les de caràcter hidràulic. D'acord amb les alternatives finalment considerades per a la restauració del cabal de la riera de Sorreigs (vegeu l'apartat 5.2.2), es podrà emprendre la restauració del tram actualment ocupat per l'embassament.

8.2.3 Regulació de les àrees més sensibles

La conservació d'algunes zones assenyalades a la Memòria informativa com d'alt interès ecològic requereix una protecció del sòl acurada en relació amb el perill d'erosió i de la fauna envers una excessiva freqüentació. També s'haurà de condicionar l'explotació forestal a la conservació dels seus valors naturals. Aquestes zones poden necessitar un tractament específic que, a banda d'una normativa més protectora, prevegi mesures compensatòries.

8.2.4 Foment de la recuperació del bosc autòcton

S'ha d'incentivar la dinàmica actual del medi forestal la qual està suposant la recuperació del bosc autòcton -roureda- en bona part de l'espai. En aquest sentit, els possibles plans tècnics de gestió i millora forestal hauran de preveure un marc en el qual aquesta evolució sigui viable a llarg termini.

8.3 Impactes principals

8.3.1 Sobre els sistemes ecològics fluvials

- La inexistència de cabal mínim de la riera de Sorreigs en la part inferior de l'espai, a causa d'un embassament i aprofitaments de les aigües subterrànies no regularitzats.
- L'excessiva eutrofització de les aigües, la qual pot estar relacionada amb l'abocament il·legal de purins i carències en la depuració d'aigües residuals urbanes conca amunt de la riera de Sorreigs.
- La destrucció i substitució del bosc de ribera per plantacions de pollancre en alguns indrets.

8.3.2 Sobre la recuperació del bosc autòcton (roureda)

(es defineixen aquí impactes, que poden ser qualificats de potencials)

- L'explotació forestal, ha de considerar la recuperació del bosc autòcton com a objectiu a mitjà i llarg termini. En cas contrari, pot amenaçar aquesta evolució.
- La pràctica de la pastura en bosc, malgrat que en l'actualitat és molt limitada, pot comprometre aquesta recuperació.

8.3.3 Sobre la població de carnívors i micromamífers

(es defineixen aquí impactes, que poden ser qualificats de potencials)

- L'obertura de pistes que suposin una més gran freqüentació sobre algunes

de les zones de l'espai especialment destacades des del punt de vista faunístic.

- L'alteració de la dinàmica actual en l'explotació forestal que suposi l'obertura de noves pistes pels mateixos motius.
- La pastura en el bosc, la qual pot afectar el sotabosc com a recurs alimentari per a la fauna silvestre.

8.3.4 Sobre la morfologia del riu i el paisatge

- L'embassament a la riera de Sorreigs.
- Les estacions de bombament i dipòsit i altres infraestructures relacionades amb l'extracció d'aigües.

ANNEX 1

A continuació s'indiquen els vertebrats que es troben a l'espai Riera de Sorreigs.

En aquesta relació apareix el nom en català i el nom científic de cada espècie. A més, per mitjà de les lletres E, D, P i R s'expressen les característiques següents:

E: estatus, només en el cas dels ocells (h=hivernant, s=sedentari, e=estival i m=migrant habitual).

D: animal present a l'Annex I de la Directiva 79/409/CEE, relativa a la conservació d'aus silvestres o bé a l'Annex I de la Directiva 92/43/CEE, per als altres grups de vertebrats.

P: animals protegits per la Llei 3/1988, de protecció d'animals, de la Generalitat de Catalunya.

R: presència de l'animal a la llista roja dels vertebrats espanyols de 1992 (4=espècie vulnerable; 3=rara, amb poblacions petites; 2=espècies que pertanyen a les categories anteriors, però de les quals no es té prou informació per dir a quina exactament; 1=espècies poc conegudes, però que es sospita pertanyen a les categories anteriors).

Nom català	Nom científic	E	D	P	R	
* Ocells						
Bernat pescaire	Ardea cinerea		h		x	
Ànec collverd	Anas platyrhynchos	s				
Àliga marcenca	Circaetus gallicus		e	x	x	2
Esparver	Accipiter nisus		s		x	1
Astor	Accipiter gentilis		s		x	1
Aligot	Buteo buteo		s		x	
Aligot vesper	Pernis apivorus		m	x	x	
Falcó pelegrí	Falco peregrinus		s	x	x	4
Falcó mostatxut	Falco subbuteo		e		x	1
Xoriguer	Falco tinnunculus		s		x	
Perdiu	Alectoris rufa	s				
Guatlla	Coturnix coturnix		e			
Polla d'aigua	Gallinula choropus		s			
Becada	Scolopax rusticola		h			1
Xixella	Columba oenas		s			
Tudó	Columba palumbus		s			
Tórtora	Streptopelia turtur		e			4
Cucut	Cuculus canorus		e		x	
Enganyapastors	Caprimulgus europaeus		e	x	x	1

Nom català	Nom científic	E	D	P	R
Òliba	Tyto alba	s		x	
Duc	Bubo bubo	s	x	x	3
Mussol banyut	Asio otus	s		x	
Xot	Otus scops	e		x	
Mussol	Athene noctua	s		x	
Gamarús	Strix aluco	s		x	
Falciot	Apus apus	e		x	
Puput	Upupa epops	e	x		
Picot verd	Picus viridis	s		x	
Picot garcer gros	Picoides (Dendrocopus) major		s		x
Cotoliu	Lullula arborea	s	x	x	
Alosa	Alauda arvensis	s			
Cogullada	Galerida cristata	s		x	
Oreneta vulgar	Hirundo rustica	e		x	
Roquerol	Ptyonoprogne rupestris		s		x
Oreneta cuablanca	Delichon urbica		e		x
Piula dels arbres	Anthus trivialis		e		x
Titella	Anthus pratensis		h		x
Cuereta blanca	Motacilla alba	s		x	
Cuereta torrentera	Motacilla cinerea		s		x
Botxí	Lanius excubitor		s		x
Capsigrany	Lanius senator		e		x
Escorxador	Lanius collurio		e	x	x
Pardal de bardissa	Prunella modularis		h		x
Rossinyol bord	Cettia cetti		s		x
Bosqueta vulgar	Hippolais polyglotta	e		x	
Tallarol de casquet	Sylvia atricapilla		s		x
Tallarol capnegre	Sylvia melanocephala		s		x
Tallareta cuallarga	Sylvia undata	s	x	x	
Mosquiter comú	Phylloscopus collybita		s		x
Mosquiter pàl·lid	Phylloscopus bonelli	e		x	
Reietó	Regulus regulus		h		x
Bruel	Regulus ignicapillus		s		x
Papamosques gris	Muscicapa striata		e		x
Mastegatxes	Ficedula hypoleuca		e		x

Nom català	Nom científic	E	D	P	R
Bitxac	Saxicola torquata		s		x
Cotxa fumada	Phoenicurus ochruros		s		x
Pit-roig	Eritacus rubecula		s		x
Rossinyol	Luscinia megarhynchos		e		x
Merla	Turdus merula		s		
Tord	Turdus philomelos		h		
Griva	Turdus viscivorus		s		
Mallerenga cuallarga	Aegithalos caudatus s			x	
Mallerenga petita	Parus ater		s		x
Mallerenga carbonera	Parus major		s		x
Mallerenga blava	Parus caeruleus		s		x
Mallerenga emplomallada	Parus cristatus		s		x
Raspinell	Certhia brachydactyla		s		x
Cargolet	Troglodytes troglodytes		s		x
Cruixidell	Emberiza calandra		s		
Sit negre	Emberiza cia		s		x
Gratapalles	Emberiza cirius		s		x
Pinsà	Fringilla coelebs		s		x
Cadenera	Carduelis carduelis		s		
Lluer	Carduelis spinus		h		x
Verdum	Carduelis chloris		s		
Pinsà borroner	Pyrrhula pyrrhula		s		x
Passerell	Acanthis cannabina		s		
Gafarró	Serinus serinus		s		
Pardal xarrec	Passer montanus		s		
Pardal comú	Passer domesticus				
Estornell comú	Sturnus vulgaris		s		
Oriol	Oriolus oriolus		e		x
Gaig	Garrulus glandarius		s		
Garsa	Pica pica		s		
Corb	Corvus corax		s		
Cornella	Corvus corone		s		
Gralla	Corvus monedula		s		

Nom català	Nom científic	D	P	R
* Mamífers				
Conill	Oryctolagus cuniculus			
Llebre	Lepus europaeus			
Porc senglar	Sus scrofa			
Guineu	Vulpes vulpes			
Mostela	Mustela nivalis			
Gorja blanc	Martes foina			
Toixó	Meles meles			1
Geneta	Genetta genetta			
Eriçó comú	Erinaceus europaeus			x
Musaranya				
comuna	Crocidura russula			
Musaranya nana	Suncus etruscus			
Musaranya				
menuda	Sorex minutus			
Musaranya				
cua-quadrada	Sorex araneus			
Esquirol	Sciurus vulgaris			
Rata cellarda	Eliomys quercinus			
Ratolí de bosc	Apodemus sylvaticus			
Ratolí domèstic	Mus musculus			
Ratolí				
mediterrani	Mus spretus			
Rata de camp	Rattus rattus			
Rata d'aigua	Arvicola sapidus			
Talpó roig	Clethrionomys glareolus			
Talpó comú	Microtus duodecimcostatus			
Talpó				
muntanyenc	Microtus agrestis			
Rat-penat de	Rhinolophus			
ferredura gran	ferrum-equinum		x	x
				4
* Amfibis				
Granota verda	Rana perezi			
Reineta comuna	Hyla meridionalis		x	x
Gripau corredor	Bufo calamita	x	x	
Gripau comú	Bufo bufo			x

Nom català	Nom científic	D	P	R
Gripau				
d'esperons	<i>Pelobates cultripes</i>		x	x
Tòtil	<i>Alytes obstetricans</i>		x	x
Salamandra	<i>Salamandra salamandra</i>			x
* Rèptils				
Vidriol	<i>Anguis fragilis</i>		x	
Llangardaix comú	<i>Lacerta lepida</i>			x
Sargantana de paret	<i>Podarcis hispanica</i>			x
Sargantana cuallarga	<i>Psamodromus algirus</i>			x
Serp llisa meridional	<i>Coronella girondica</i>		x	
Serp blanca	<i>Elaphe scalaris</i>			x
Serp verda	<i>Malpolon monspessulanus</i>			x
Serp d'aigua	<i>Natrix maura</i>		x	
Esturçó europeu	<i>Vipera aspis</i>			
* Peixos				
Barb de muntanya	<i>Barbus meridionalis</i>			3
Bagra comuna	<i>Leuciscus cephalus</i>			4

Memòria d'ordenació

1 OPORTUNITAT I CONVENIÈNCIA DEL PLA ESPECIAL

El Pla d'espais d'interès natural (PEIN) inclou l'espai Riera de Sorreigs com a espai protegit. L'article 8.1 de les normes del PEIN, d'acord amb el que estableix l'article 16 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, preveu que la delimitació definitiva dels espais inclosos al Pla s'ha de fer segons alguna de les modalitats de protecció especial de l'article 21.1 de la Llei 12/1985, o bé mitjançant el planejament especial a què es fa esment en l'article 5 de la mateixa llei.

D'acord amb la Resolució del Conseller de Medi Ambient de 20 de setembre de 1993, s'inicia la formulació de diversos plans especials de protecció del medi natural i del paisatge en espais del Pla d'espais d'interès natural, entre ells el de Riera de Sorreigs. Segons la mateixa Resolució, i d'acord amb l'article 2 del Decret 200/1992, de 25 de setembre, pel qual es distribueixen competències sobre els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural, s'encomana la redacció d'aquest Pla especial a la Direcció General de Patrimoni Natural.

D'acord amb l'article 8.5 de les Normes del PEIN, aquest Pla especial s'ha de formular d'acord amb el que estableix la legislació urbanística (article 5.1 de la Llei 12/1985, d'espais naturals) i ha de contenir la descripció detallada dels límits i la seva representació gràfica a escala suficientment detallada. Així mateix, pot contenir les determinacions necessàries per a la protecció del medi natural i el paisatge.

2 ÀMBIT DEL PLA ESPECIAL

L'àmbit del Pla especial correspon estrictament al definit per la delimitació definitiva de l'espai Riera de Sorreigs, la qual es comenta més específicament a l'apartat 5.2 d'aquesta Memòria d'ordenació. Els límits han estat cartografiats als plànols O-1 i O-2 (els plànols d'ordenació). La seva descripció literària es recull a l'Annex 1 de les Normes.

Tanmateix, el Pla recull un conjunt de mesures de caràcter programàtic en un entorn més ampli que no l'àmbit estricte. Aquest àmbit d'actuació correspon a la conca superior de la riera de Sorreigs i els seus afluents. Aquesta àrea integra territoris dels municipis de Sant Agustí de Lluçanès, Sant Boi de Lluçanès, Sobremunt i Sant Bartomeu del Grau.

3 OBJECTIUS DEL PLA ESPECIAL

D'acord amb les determinacions de la Llei 12/1985, d'espais naturals, el Pla d'espais d'interès natural i les conclusions i diagnòsi formulats a la Memòria informativa, es defineixen per al Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de la Riera de Sorreigs els objectius que tot seguit es detallen.

3.1 Objectius generals

- a) Delimitar definitivament l'àmbit de l'espai Riera de Sorreigs inclòs al PEIN.
- b) Protegir la seva gea, els seus ecosistemes i el seu paisatge, i establir les normes i les directrius necessàries.
- c) Condicionar els indrets afectats per activitats que han estat causa d'alteracions perjudicials per als sistemes naturals o el paisatge, i protegir els sòls de les intervencions que puguin incrementar els fenòmens erosius.
- d) Incentivar, afavorir aquelles iniciatives que representin una millora de l'aprofitament sostenible coherent amb els objectius del Pla especial i donar-les suport.

3.2 Objectius específics de conservació del medi natural i del paisatge

- a) En relació amb el medi físic:

Conservació estricta del valors morfològics del pas del riu (salts, gorgs, cingles) en aquest espai. Restauració de la qualitat de les aigües i consecució d'un cabal mínim respectat durant tot l'any.

- b) En relació amb el medi vegetal:

Conservació i restauració de les comunitats vegetals de ribera. Potenciació de la recuperació de la roureda en algunes de les àrees de l'espai. Protecció de les comunitats considerades hàbitats d'interès prioritari. Manteniment de diversitat de comunitats vegetals en el si de l'espai.

c) En relació amb el medi faunístic:

Conservació dels hàbitats d'interès, en especial els d'interès comunitari i prioritari segons la Directiva 92/43/CEE. Conservació específica de les espècies més vulnerables i interessants. Conservació del medi i les condicions que han propiciat la notable població de mamífers carnívors en la part oriental de l'espai.

d) En relació amb les activitats socio-econòmiques:

Ordenació de les activitats agrosilvícoles per fer-les compatibles amb els objectius precedents. Limitar el desenvolupament de noves activitats en algunes de les àrees.

e) En relació amb el paisatge:

Establir un marc legal que faciliti la reconducció d'aquells impactes paisatgístics més importants.

4 TRAMITACIÓ

La redacció del Pla especial de la Riera de Sorreigs correspon a la Direcció General de Patrimoni Natural del Departament de Medi Ambient, d'acord amb el que estableix el Decret 200/1992, pel qual es distribueixen competències sobre els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural, com també el Decret 150/1993, pel qual s'estructura la Direcció General de Patrimoni Natural.

La Resolució del conseller de Medi Ambient de 20 de setembre de 1993, per la qual s'inicia la formulació de diversos plans especials de protecció del medi ambient i del paisatge en espais del Pla d'espais d'interès natural, permet iniciar la redacció del present Pla especial. La seva tramitació és regulada a l'apartat d) de l'article 8.5 de les Normes del PEIN on, concretament, s'estableix que:

"La tramitació d'aquests plans especials s'ha d'ajustar al que estableixen el Decret legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents en matèria urbanística, i la Llei 12/1985. Conseqüentment, una vegada aprovats inicialment, els plans han de ser sotmesos a informació pública durant un mes i, transcorregut aquest termini, s'ha d'obrir un altre període d'igual durada per donar audiència a les corporacions locals el territori de les quals resulti afectar.

Prèviament a l'aprovació definitiva, caldrà demanar informes als ajuntaments afectats quan aquests no siguin els promotors del Pla, al Consell de Protecció de la Natura i al Centre de la Propietat Forestal. Seran preceptius els informes dels departaments de Política Territorial i Obres Públiques i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i els altres establerts per la

normativa vigent.

Quan els plans siguin promoguts per la Generalitat de Catalunya, les aprovacions inicials i provisionals correspondran al conseller de Medi Ambient.

L'aprovació definitiva d'aquests plans correspon al Govern de la Generalitat."

5 CONTINGUT DEL PLA ESPECIAL

5.1 Documents

Formalment aquest Pla especial consta dels següents documents:

- a) Memòria informativa
- b) Memòria d'ordenació
- c) Normes
- d) Programa d'actuació i avaluació econòmica
- e) Plànols d'informació
- f) Plànols d'ordenació

5.2 Delimitació definitiva de l'espai

La delimitació d'aquest espai ha estat establerta, amb caràcter no definitiu, pel Pla d'espais d'interès natural. En concret, aquest àmbit es defineix al mapa número 032 (corresponent al full 294 del MTN) del volum *Mapes 1:50.000* del PEIN i a la descripció feta al volum III de l'esmentat Pla.

D'acord amb el que estableix la Llei 12/1985, d'espais naturals, i tal com l'article 8 de les Normes del PEIN recull, la delimitació definitiva d'aquest espai s'ha de fer mitjançant la declaració d'una figura d'especial protecció (reserva, parc natural...) o bé mitjançant l'aprovació d'un pla especial de protecció.

En aquest cas, per establir definitivament la delimitació de l'espai Riera de Sorreigs, s'ha optat per aquella darrera modalitat (Resolució de 20 de setembre de 1993, per la qual s'inicia la formulació de diversos plans especials de protecció del medi natural i del paisatge en espais del Pla d'espais d'interès natural).

Per tant, i tal com queda reflectit a l'apartat 3.1 *Objectius generals del Pla especial*, establir la delimitació definitiva de l'espai del PEIN de la riera de Sorreigs esdevé un dels objectius principals del Pla especial. En concret, els límits han estat cartografiats als plànols O-1 i O-2 (Delimitació i zonificació). La seva descripció literària es recull a l'Annex 1 de les Normes.

Aquesta delimitació resulta congruent amb les determinacions que s'estableixen al mapa número 032 (corresponent al full 294 del MTN) del volum *Mapes* 1:50.000 del PEIN i a la descripció feta al volum III de l'esmentat Pla.

En definitiva, l'àmbit comprèn l'entorn immediat de la riera de Sorreigs entre can Aumatell i el barranc de Grau, a prop de can Puig-olís a més de les obagues i solanes immediates a excepció de la solana d'Aumatell. Per adoptar una delimitació el més inequívoca possible, els límits s'han fet coincidir, generalment, amb elements orogràfics destacats (carenes, barrancs..) i trams de la vialitat preexistent.

La superfície total de l'espai és de 286,7 ha i la seva distribució, en relació amb els municipis als quals pertany, es recull a la taula 1 Superfícies per municipi. Aquesta superfície no difereix substancialment de l'establerta amb caràcter no definitiu pel PEIN.

Municipi	Superfície municipal (ha)	Superfície inclosa a l'espai Riera de Sorreigs	Percentatge en relació al total municipal
Sant Bartomeu del Grau	3,439.2	35,6	1,03
Sobremunt	1361,7	186,1	13,66
Santa Cecília de Voltregà	876,2	65,0	7,42

Taula 1. Superfícies per municipi

5.3 Determinacions per a la protecció del medi natural i del paisatge

5.3.1 Règim urbanístic

L'article 13 de les Normes del PEIN aplica preventivament en els seus espais el règim del sòl que els articles 127 i 128.1 del text refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística fixen (Decret legislatiu 1/1990). Aquest règim és coincident amb l'establert pel planejament urbanístic vigent (vegeu l'apartat 6 *Planejament urbanístic* de la Memòria informativa).

Tenint en compte les especials característiques, i vetllant per la seva conservació, aquest Pla especial estableix l'aplicació del règim fixat per l'article 128 de l'esmentat text refós per al sòl no urbanitzable d'especial protecció, condició considerada imprescindible per a la correcta protecció dels sistemes naturals i del paisatge d'aquest espai.

Tanmateix, el Pla especial completa el planejament urbanístic existent i concreta les possibilitats d'edificació, l'obertura de pistes, la regulació d'usos, les tales d'arbres, etc. En concret, i en relació amb les possibilitats d'ampliació de l'edificació, s'estenen a la resta de l'espai els paràmetres vigents al sòl no urbanitzable del Sobremunt -en el terme del qual se situen les úniques edificacions habitades de l'espai.

5.3.2 Regulació d'usos

D'acord amb la legislació urbanística, el Pla especial concreta aquells usos compatibles amb els objectius de conservació. S'admeten totes aquelles activitats tradicionals que, com l'agricultura, la caça i l'explotació forestal, es donen en aquest espai, sempre que es desenvolupin de forma respectuosa amb la conservació del medi natural i d'acord amb la regulació específica de cada zona.

No es consideren activitats tradicionals i, per tant, compatibles, aquelles que, de forma irregular, es desenvolupen actualment i tenen per objecte l'explotació dels recursos hidràulics de l'espai. La problemàtica d'aquestes activitats són comentades extensament a la Memòria informativa.

Altres usos no tradicionals, com el turisme (en la vessant del turisme rural), la restauració o les activitats pedagògiques i de lleure, s'admeten en la mesura que no transformin el caràcter principalment agrícola d'aquelles zones on són declarats compatibles.

Cal mencionar de manera expressa el tractament del Domini Públic Hidràulic, àmbit on la regulació d'usos ha de resultar forçosament restrictiva, si hom atén la importància dels ambients naturals fluvials en aquest espai.

5.3.3 Zonificació

L'ordenació del Pla especial estableix les zones següents a l'espai:

- Zona agrícola (clau 1)
- Zona forestal (clau 2)
- Zona forestal de protecció (clau 3)
- Zona fluvial (clau 4)

S'estableix, a més, un àmbit de protecció externa de la zona fluvial

Aquestes zones s'han definit d'acord amb els usos principals que s'hi desenvolupen, l'interès dels seus ecosistemes naturals i la seva fragilitat. En conseqüència, la regulació d'usos i activitats i de l'edificació, la definició de compatibilitat amb infraestructures d'interès públic, etc. esdevé més o menys estricta d'acord amb aquest aspecte.

La zonificació és representada en els plànols O-1 i O-2 (Ordenació). Les normes específiques per a cada zona es recullen en el capítol III de les Normes. La regulació de l'àmbit de protecció extern de la zona fluvial s'estableix a l'article 15 de les Normes.

5.3.4 Xarxa viària i regulació de la circulació motoritzada

El Pla especial estableix tres graus d'accessibilitat a la xarxa viària. Un primer nivell d'accés lliure, per bé que amb les restriccions que estableixen les Normes del PEIN (article 14, Decret 328/1992) i d'altres possibles limitacions que la normativa sectorial aplicable pugui determinar. Un segon nivell on s'admet exclusivament la circulació relacionada amb les activitats, agro-pecuàries i silvícoles, i de conservació, gestió o vigilància, pròpies de l'espai.

El tercer nivell comprèn la xarxa compresa en la zona 3 de l'espai, on el Pla especial en promou el manteniment com a xarxa estrictament pedestre. Excepcionalment, en el marc d'un Pla d'extinció d'incendis forestals, es podrà autoritzar l'adaptació de part de la xarxa per a una circulació ocasional relacionada amb aquestes tasques.

5.3.5 Tractament dels impactes actuals

El tractament dels impactes ecològics i paisatgístics existents ha de ser un punt clau en qualsevol pla especial que, com aquest, tingui per objectiu la protecció del medi natural i del paisatge. En la seva part informativa, el Pla especial ha establert els impactes que no es poden assumir des d'un punt de vista de conservació. Tals són la sobreexplotació actual dels aqüífers o la contaminació de les aigües en un espai destacat per l'interès dels seus sistemes limnològics.

En relació amb aquest problema, les Normes del Pla estableixen la disconformitat amb el Pla d'alguna de les infraestructures i activitats que els produeixen. Tot i això, per mitjà d'una norma transitòria és possible la seva legalització en determinades condicions. És evident, però, que aquesta mesura

resulta del tot insuficient i requereix ser complementada amb mesures de caire programàtic.

La complexitat d'aquests problemes i l'especial incidència socio-econòmica d'algunes de les activitats que els originen han aconsellat establir un ampli marge d'acció a l'administració responsable i establir un programa d'actuació prou flexible. En canvi, s'ha considerat imprescindible, per mitjà de les directrius d'aquest Programa, orientar amb exactitud els objectius i avançar el contingut de línies d'actuació que restaurin unes condicions que s'estimen mínimes per a la viabilitat de l'espai com a espai protegit.

És a dir, el Pla especial, quant a la resolució d'alguns dels problemes més greus de l'espai, esdevé un marc de referència i necessita ser complementat amb mesures sectorials que ultrapassen la seva capacitat.

5.3.6 Prevenció d'impactes

Per mitjà de la regulació d'usos, es defineixen les activitats que pel seu impacte es declaren expressament incompatibles. Aquestes activitats són les industrials en general, les extractives, l'acampada, la piscicultura (en modalitats que afectin el domini públic hidràulic, activitats esportives que es desenvolupin en aquest domini, proves esportives motoritzades...).

D'altra banda, la protecció de l'article 17 de les Normes del PEIN, *Avaluació de l'impacte ambiental*, s'amplia i es desenvolupa. L'autorització d'algunes activitats i projectes, no citats específicament al PEIN, se sotmeten al procediment previ d'avaluació de l'impacte ambiental. En concret, els supòsits previstos pel PEIN s'amplien a la construcció de qualsevol infraestructura aèria en l'àmbit de l'espai, a la legalització del conjunt format per pous, embassament, i estacions de bombament situats a la part central de l'espai i a determinades obres que afectin la xarxa de pistes a la zona 3.

5.3.7 Gestió forestal

L'altre aspecte que el Pla especial aborda amb un contingut eminentment directiu és el que fa referència a la gestió forestal. Les dimensions relativament reduïdes de l'espai i l'insuficient nivell de coneixement fan aconsellable l'establiment de determinacions flexibles que puguin relacionar-se amb coherència amb la política forestal d'arreu del país, per bé que es condiciona amb els objectius de conservació de l'espai.

En general, es determina que les activitats forestals han de garantir la protecció de l'actual diversitat d'espècies i comunitats vegetals, han de respectar la funció protectora del bosc envers del sòl en determinades zones de l'espai, i també la funció d'hàbitat per a la fauna que desenvolupen, en especial, pel que fa als hàbitats d'interès comunitari.

Finalment, els tractaments forestals de les comunitats de ribera, s'han de limitar als estrictament necessaris per a la seva conservació i restauració.

5.3.8 Prevenció dels incendis forestals

D'acord amb el que es formula en el punt 7.3 de la Memòria informativa, s'ha considerat que les mesures de prevenció d'incendis forestals s'han de centrar en l'establiment de directrius per a la gestió forestal i l'ordenació de l'ús públic i privat de l'espai.

Les directrius establertes per a la gestió forestal redunden en un risc d'incendi menor. En aquest sentit, promoure la recuperació de la roureda -en la mesura que aquesta és menys inflamable-, la restauració de la vegetació de ribera en tot el seu àmbit potencial -amb l'augment de l'efecte de tallafoc natural d'aquestes comunitats- i la diversificació de les masses forestals -que dificultin la propagació del foc- poden fer disminuir aquest risc.

D'altra banda, les polítiques de prevenció han de ser coherents amb els objectius del Pla especial. Per exemple, pràctiques -que en qualsevol cas sempre haurien de ser molt localitzades- de neteja del sotabosc han de ser exquisidament respectuoses amb les necessitats de la fauna destacada com d'interès per al Pla especial. Tampoc han de perjudicar la recuperació de la roureda.

El possible establiment de punts d'alimentació d'aigua a l'espai amb l'objectiu de lluitar contra el foc no pot representar perjudici per a la vegetació de ribera. Tampoc la possible necessitat de completar la xarxa viària pot incidir negativament en les condicions de baixa freqüentació d'algunes de les àrees més sensibles de l'espai.

Quant a la vigilància i l'extinció, no es considera que el marc del Pla especial sigui el més adequat per elaborar un pla específic de lluita contra els incendis forestals. Efectivament, és en un context més ampli -municipal, comarcal o nacional- que s'han d'establir mesures com ara la xarxa viària d'emergència, punts de recollida d'aigua o altres equipaments.

5.3.9 Programa d'actuació

El Programa d'actuació complementa les determinacions normatives del Pla especial i preveu les accions necessàries per a la consecució dels seus objectius. Cal destacar, entre aquestes actuacions, les destinades a la recuperació d'unes condicions hidrològiques a la riera de Sorreigs amb l'objectiu d'assegurar la conservació dels sistemes naturals fluvials, aspecte clau a l'espai Riera de Sorreigs. Aquestes actuacions es poden complementar amb la restauració, en zones concretes, de la vegetació de ribera.

D'altres actuacions estan relacionades amb la regulació de la freqüentació, la caça i la pesca o el foment d'iniciatives per a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals.

El Programa d'actuació estableix els diferents òrgans administratius

responsables per a cada actuació que, dins de les seves competències, es preveu que siguin els que, d'acord amb la seva programació anual i dins de la seva política sectorial, aprovin el moment i el contingut exactes de les actuacions, per bé que es determinen directrius per a aquestes actuacions. Quant a periodificació, s'estableix un termini general d'execució (8 anys) excepte en algunes de les actuacions, considerades més urgents.

Normes

CAPÍTOL I - DISPOSICIONS COMUNES

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. L'objecte del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge de Riera de Sorreigs (en endavant Pla especial) és la delimitació definitiva d'aquest espai inclòs en el Pla d'espais d'interès natural (en endavant PEIN), com també l'establiment de totes aquelles altres determinacions necessàries per a l'adequada protecció del seu medi natural i el paisatge, d'acord amb els objectius formulats per a aquest Pla especial a la Memòria d'ordenació.

2. L'àmbit d'aplicació del Pla especial és l'indicat als plànols 0-1 i O-2 (Delimitació i zonificació), i està descrit a l'Annex 1 d'aquestes Normes (*Descripció literària de l'àmbit del Pla especial*). Aquest àmbit té el caràcter de delimitació definitiva de l'espai, en compliment de l'article 8 de les Normes del Pla d'espais d'interès natural, aprovat mitjançant el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural (en endavant Decret 328/1992)

3. Aquest àmbit comprèn territoris dels termes municipals de Sant Bartomeu del Grau, Santa Cecília de Voltregà i Sobremunt.

Article 2

Marc jurídic

1. El Pla especial ha estat redactat i tramitat d'acord amb el que estableixen la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (en endavant Llei 12/1985) i el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural.

2. El Pla especial s'enmarca en allò establert al Decret 200/1992, de 25 de setembre, pel qual es distribueixen competències sobre els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural, al Decret 150/1993, de 7 de maig, pel qual s'estructura la Direcció General de Patrimoni Natural del Departament de Medi Ambient i, el Decret 294/1994, pel qual es fixa l'estructura orgànica de les direccions generals de Producció i Indústries Agroalimentàries, d'Estructures Agràries i del Medi Natural i el Decret 75/1995 de modificació de l'anterior.

3. Atès el que disposa l'article 5 de la Llei 12/1985, aquest Pla té també els efectes propis dels plans especials a què fan referència l'article 29 i concordants del Decret legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística.

*Article 3***Contingut del Pla**

El present Pla especial consta de la documentació següent:

- a) Memòria informativa
- b) Memòria d'ordenació
- c) Normes
- d) Plànols d'informació
- e) Plànols d'ordenació
- f) Programa d'actuació i avaluació econòmica

*Article 4***Vigència, revisió i modificació**

1. La vigència d'aquest Pla especial és indefinida, sense perjudici de les modificacions de caràcter puntual que es puguin dur a terme.
2. Les modificacions puntuals del Pla especial han de seguir un procediment idèntic al requerit per a la seva aprovació, sense perjudici del que disposa l'article 7.2 de les Normes del PEIN en relació amb les seves modificacions.

*Article 5***Interpretació**

1. Les determinacions del Pla especial s'interpreten basant-se en aquells criteris que, partint del sentit propi de les seves paraules en relació amb el context i els antecedents legislatius en la matèria, tinguin en compte principalment el seu esperit i la seva finalitat protectora.
2. En cas de produir-se contradiccions en la regulació del Pla, entre els diferents documents ha de prevaler la determinació que impliqui nivells més alts de protecció dels valors ecològics i paisatgístics. Pel que fa a la contradicció entre determinacions gràfiques dels plànols normatius, ha de prevaler la determinació precisada amb més detall.

*Article 6***Obligatorietat**

1. Tant les administracions públiques com els particulars resten obligats al compliment de les disposicions que conté el present Pla especial, segons estableixen els articles 90 i 91 del Decret legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística.

2. Als efectes del punt anterior, són determinacions de caràcter normatiu les contingudes a les Normes, Programa d'actuació i plànols d'ordenació, incloses les directrius que s'hi estableixen, les quals són de compliment obligat.

Article 7

Desenvolupament del Pla especial

Amb l'objecte de complementar i desenvolupar les determinacions del Pla especial, sense perjudici de la seva immediata aplicació, podran aprovar-se projectes tècnics i normes especials per a la conservació, la restauració i la millora dels elements naturals i construïts, sens perjudici, si s'escau, de l'aplicació de la normativa sectorial.

CAPÍTOL II - NORMES GENERALS D'ORDENACIÓ

Article 8

Usos admesos

1. Els usos admesos es regulen específicament per a cada zona. Aquests usos s'han de desenvolupar de forma compatible amb el manteniment dels sistemes naturals, d'acord amb les condicions establertes en aquest Pla especial, el planejament urbanístic municipal i la normativa sectorial aplicable.

2. Els usos a què fa referència l'apartat anterior són autoritzables sense perjudici de l'aplicació de l'article 17, *Avaluacions d'impacte ambiental*, de les Normes del PEIN (Decret 328/1992).

Article 9

Usos incompatibles

Són incompatibles tots aquells usos no contemplats en l'article anterior i, en concret, els que es detallen a continuació:

- a) Les activitats industrials, a excepció de les indústries agro-pecuàries i artesanals específicament admeses en la regulació d'usos de la zona agrícola (article 21.3).
- b) Els magatzems i dipòsits de material no relacionat amb l'ús agrícola, ramader i forestal desenvolupat a l'interior de l'espai.
- c) Les activitats extractives.
- d) L'abocament de residus o deixalles, llevat dels residus forestals procedents de la trituració i, en general, restes vegetals agrícoles, fems i purins que, d'acord amb la legislació sectorial aplicable i sense necessitat de processos industrials, puguin ser reutilitzats per a l'activitat agrícola.
- e) L'acampada en totes les seves modalitats.
- f) La realització de proves esportives motoritzades i establiment de circuits permanents o temporals afectes a aquests esports.
- g) La piscicultura, en qualsevol de les seves modalitats que precisin actuacions infraestructurals al Domini Públic Hidràulic.
- h) Les activitats esportives que es desenvolupin en el Domini Públic Hidràulic, llevat de les que l'afectin amb caràcter puntual i localitzat.
- i) Les activitats esportives, com l'escalada o similars, que es desenvolupin a la zona de cingleres (delimitada al plànol I-3).

Article 10

Avaluació d'impacte ambiental

Sense perjudici dels altres supòsits assenyalats en l'article 17 de les Normes del PEIN, s'estableix de forma expressa l'obligació de sotmetre, en l'àmbit de l'espai Riera de Sorreigs, tots aquells projectes, les obres o les instal·lacions d'infraestructures aèries per al transport d'energia elèctrica, el servei telefònic o similars a avaluació d'impacte ambiental, d'acord amb el procediment regulat pel

Decret 114/1988, de 7 d'abril, d'avaluació d'impacte ambiental. Aquesta obligació afecta les noves instal·lacions i els projectes o obres que alterin substancialment la funció, el traçat o les característiques constructives de les existents.

Article 11

Règim urbanístic del sòl

1. El règim urbanístic aplicable a l'àmbit del Pla especial és de sòl no urbanitzable d'especial protecció a què fa referència l'article 128 del Decret legislatiu 1/1990.
2. Conseqüentment, els terrenys no poden ésser dedicats a utilitzacions que impliquin transformació de la seva destinació o naturalesa o lesionin els valors específics objecte de la protecció d'aquest Pla especial.
3. El Plans urbanístics l'àmbit d'ordenació dels quals afecti aquest espai, han d'incorporar les determinacions d'aquest Pla especial i justificar degudament el compliment de les condicions a què fa referència aquest article, d'acord amb l'article 5 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

Article 12

Senyalització i publicitat. Consideració de paisatge obert.

1. A efectes d'aplicació de l'article 7.1 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, la totalitat de l'espai Riera de Sorreigs té la consideració de paisatge obert. En conseqüència, no es permet la instal·lació de cartells de propaganda i d'altres elements similars que limitin el camp visual per a la contemplació de les bel·leses naturals, trenquin l'harmonia del paisatge o desfigurin les perspectives.
2. S'admet la instal·lació de senyals al servei de la xarxa viària de caràcter informatiu, orientador o pedagògic, que es considerin necessaris per a la correcta gestió i el desenvolupament de les activitats admeses en aquest espai. Els senyals han de ser conformes als criteris de disseny i localització establerts per als espais del PEIN, en el marc del seu desenvolupament.

Article 13

Edificació

1. S'admet l'ampliació de les edificacions existents a la zona agrícola, clau 1, d'acord amb les condicions assenyalades específicament per a aquesta zona a l'article 19 d'aquestes Normes. La resta de zones tenen la condició de no edificable.

Article 14

Caça

1. S'admeten els aprofitaments cinegètics en les zones on la seva regulació específica preveu aquest ús, i sempre que aquests aprofitaments es facin en el

marc d'una àrea privada de caça. Aquests aprofitaments s'admeten sense perjudici de l'aplicació de mesures que els limitin d'acord amb la legislació general aplicable i l'establiment del Programa d'actuació d'aquest Pla especial.

2. En cas de dur-se a terme repoblacions cinegètiques, cal que es redacti prèviament un pla d'aprofitament cinegètic complet que justifiqui que aquestes repoblacions es fan amb la finalitat de recuperar les poblacions cinegètiques silvestres, i que han estat preses les mesures corresponents per garantir-ne l'èxit (millores de l'hàbitat, construcció d'abeuradors i punts d'alimentació, creació de refugis ...).

3. Totes les repoblacions cinegètiques s'han de dur a terme amb animals que comptin amb les garanties sanitàries corresponents i que pertanyin a races autòctones de la fauna silvestre.

Article 15

Protecció de la gea

No s'admeten moviments de terres o altres actuacions susceptibles d'alterar els valors morfològics del riu, les cingleres i el seu entorn immediat i, en general, a les zones assenyalades per aquest Pla especial com àrees d'atenció especial pel seus valors morfològics (vegeu plànol I-3).

Article 16

Protecció de la vegetació

1. Els organismes amb competències de gestió en aquest espai han de vetllar per la conservació dels sòls i les comunitats que aquests sostenen o les que potencialment poden arribar a sostenir en aquest indret.

2. Quant a les comunitats silvestres, s'ha de vetllar per la preservació de la seva composició específica i la seva estructura, tot permetent l'evolució de la vegetació actual cap a la vegetació potencial en aquelles àrees assenyalades pel Pla especial.

3. Es prohibeix qualsevol actuació que produeixi la destrucció o degradació de les comunitats vegetals següents: gatelleda (*Carici-Salicetum catalaunicae*), verneda amb consolda (*Lamio-alnetum glutinosae*) i telleda (*Tilio-Acerion*). Aquestes comunitats són definides com a tipus d'hàbitat d'interès comunitari (la primera) i prioritari (la segona i tercera) per la Directiva 92/43 CEE, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre. Les àrees on se situen aquestes comunitats són definides al plànol I-4 (medi vegetal, àrees d'atenció especial).

Article 17

Aprofitaments forestals

1. Els aprofitaments forestals s'han de portar a terme d'acord amb la Llei forestal

de Catalunya i les disposicions concordants, les determinacions d'aquest Pla especial i, també, amb els projectes d'ordenació i els plans tècnics de gestió i millora forestal aprovats, la redacció dels quals s'ha de potenciar, d'acord amb el que el Programa d'actuació d'aquest Pla especial estableix.

En tot cas s'han de complir els condicionaments següents:

- a) Les tallades s'han de fer preferentment pel mètode d'aclarides selectives i d'acord amb les exigències silvícoles de la espècie.
- b) Les capçades dels aprofitaments forestals que no siguin retirades s'han de trossejar o triturar i ser esteses a ran de sòl. En cap cas no es podran deixar dins d'una franja de 20 m a banda i banda dels camins, d'acord amb el Decret 64/1995, de 7 de març, de mesures de prevenció d'incendis.
- c) S'han d'evitar els mètodes de desembosc que puguin causar perill d'erosió irreversible del sòl.
- d) Les actuacions que impliquin reforestació d'àrees no arborades o canvis d'espècies arbòries han d'estar expressament previstes en plans tècnics de gestió i millora forestal; únicament s'admet la utilització d'espècies pròpies de la zona. Cal, a més, aplicar el procediment d'avaluació d'impacte ambiental en aquells supòsits establerts per la legislació específica en la matèria.

2. Les normes específiques de la zona forestal (clau 2), forestal de protecció (clau 3) i fluvial (clau 4) estableixen directrius per a la gestió forestal complementàries a les anteriors determinacions (Veure articles 22 i 23 d'aquestes Normes).

Article 18

Protecció de la fauna

1. A l'àmbit del present Pla especial s'ha de vetllar perquè les activitats que s'hi duguin a terme, i en especial la caça i la pesca, respectin les determinacions que la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, i el present Pla especial estableixen en relació amb la protecció de les espècies animals que hi habiten i els seus hàbitats.

2. No és permès l'alliberament d'espècies animals en tot l'àmbit d'aquest Pla especial sense l'autorització expressa del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

3. En la concessió de llicències o autoritzacions per a qualsevol activitat que es pugui dur a terme en aquest espai, cal tenir en compte el possible impacte negatiu sobre la fauna, en especial durant les èpoques de cria i, si cal, dictar les oportunes condicions a la llicència o autorització.

Article 19

Circulació amb mitjans motoritzats

1. En tot l'àmbit del Pla especial no és permesa la circulació amb mitjans motoritzats fora dels camins i xarxa forestal. Aquesta disposició no afecta les activitats agro-pecuàries i similars, les de prevenció i extinció d'incendis, ni la circulació de vehicles quan sigui estrictament necessari per al desenvolupament a l'interior de l'espai del Pla d'altres activitats degudament legalitzades, ni les que siguin necessàries per a les activitats de vigilància, control, conservació i millora de l'espai realitzades per les Administracions competents.

2. Les pistes actuals que no formin part de la xarxa definida per aquest Pla especial com a xarxa bàsica (vegeu els plànols O-1 i O-2) han d'estar dotades de sistemes que impedeixin l'accès motoritzat indiscriminat. La instal·lació d'aquests sistemes gaudeix dels beneficis als quals fa referència el Programa d'actuació d'aquest Pla especial.

CAPÍTOL III - REGULACIÓ DE ZONES

Article 20

Zones

1. El Pla divideix el seu àmbit territorial en quatre zones, establertes d'acord amb els objectius específics d'ordenació, denominades de la forma següent:

- Zona agrícola (clau 1)
- Zona forestal (clau 2)
- Zona forestal de protecció (clau 3)
- Zona fluvial (clau 4)

2. En cada zona són d'aplicació, a més de les normes generals del Pla especial, aquelles altres específiques establertes als articles corresponents de cada zona i, si s'escau, aquelles establertes per a l'àmbit extern de protecció de la zona fluvial definit a l'article 24.7 d'aquestes Normes.

3. La delimitació d'aquestes zones i de l'àmbit extern de protecció és l'establerta als Plànols d'ordenació (O-1 i O-2, delimitació i ordenació).

Article 21

Zona agrícola (1)

1. Definició

Comprèn àrees conreades a les parts més planes de l'espai, inclou algunes edificacions i se situa majoritàriament a la ribera esquerra de la riera de Sorreigs. La seva delimitació és l'establerta en els plànols O-1 i O-2.

2. Objectius

- a) Desenvolupar les activitats agràries actuals i aquells altres usos que, tot i que puguin alterar al seva naturalesa agrària, siguin compatibles amb els objectius establerts per a tot l'espai.
- b) Promoure la recuperació de la vegetació de ribera en l'àmbit potencial d'aquest tipus de vegetació i de forma compatible amb el manteniment de les activitats agràries.

3. Usos i activitats admesos

S'admeten els usos següents d'acord amb les condicions assenyalades i sense perjudici de l'aplicació de la legislació específica aplicable a cada ús:

- a) Les activitats i aprofitaments agrícoles, forestals i cinegètiques.
- b) Les activitats ramaderes extensives.
- c) L'habitatge unifamiliar existent.

- d) Els usos de lleure, turisme rural i culturals, inclosos els d'educació ambiental.

Els usos turístics s'han de desenvolupar en edificacions actuals o ampliades d'acord amb les normes del Pla especial i no han de representar la transformació dels espais arborats o cultivats actuals. S'exceptua d'aquesta limitació la possibilitat de restaurar el bosc de ribera, la reforestació d'espais cultivats, els canvis en els tipus de conreu o l'habilitació d'espais lliures per a activitats didàctiques relacionades amb els valors naturals de l'espai.

- e) Les activitats industrials de tipus agropecuari i artesanal que s'ajustin a les condicions d'edificació d'aquesta zona.

4. Condicions d'edificació

- a) S'admeten les obres de conservació, millora i ampliació de les edificacions existents sempre que no suposin un augment superior al 20 % de la superfície edificada en el moment de l'aprovació del Pla especial.
- b) L'ampliació d'edificacions existents no pot representar la construcció d'annexos independents dels volums ja construïts. Excepcionalment, quan concorrin condicions per a un tractament més respectuós de l'edificació ampliada s'admet la construcció de volums separats en un àmbit no més gran de 50 m.
- c) En qualsevol cas, les construccions i les instal·lacions han d'adequar-se a l'ambient que les envolta, especialment pel que fa a la situació, la volumetria i el tractament exterior. Les parets exteriors s'han d'acabar amb materials propis de façana.
- d) L'alçada reguladora màxima per a les ampliacions és 4,5 m al carener, equivalent a planta baixa i golfes. Aquesta alçada es refereix a qualsevol punt de contacte del terreny circumdant i al perímetre edificat. La coberta ha de ser obligatòriament inclinada amb un pendent mínim del 30 % i màxim del 50 %.

5. Elements d'interès històric i arquitectònic

- a) Es prohibeix qualsevol actuació que malmeti les restes de les canalitzacions i altres instal·lacions que subministraven aigua al molí de Guiteres i al molí d'Aumatell, com també els elements principals d'aquesta antiga activitat a l'interior de les edificacions.
- b) La llicència d'obres en aquestes edificacions ha de justificar explícitament el compliment d'aquest article.

Article 22

Zona forestal (2)

1. Definició

Comprèn gran part de les àrees forestals de l'espai i alguns enclavaments agrícoles. La seva delimitació és la establerta en els plànols O-1 i O-2.

2. Objectius

- a) Conservar i restaurar els ecosistemes boscosos, desenvolupar les activitats forestals actuals i aquells altres usos que siguin compatibles amb el manteniment del caràcter principalment forestal de la zona.
- b) Promoure la recuperació de la roureda.
- c) Mantenir el caràcter protector del bosc envers el perill d'erosió a les àrees amb més pendent.

3. Usos i activitats admesos

S'admeten els usos següents d'acord amb les condicions assenyalades i sense perjudici de l'aplicació de la legislació específica aplicable a cada ús:

a) Aprofitaments forestals

Els aprofitaments forestals s'han de dur a terme d'acord amb el que estableix l'article 17 d'aquestes Normes, sense perjudici de l'aplicació de les directrius per a la gestió forestal establertes específicament per a aquesta zona. Les autoritzacions administratives d'aquesta activitat han de justificar explícitament el compliment d'aquesta condició.

b) Activitats agrícoles a les àrees ja conreades en el moment d'aprovació del Pla especial.

S'admeten els usos agrícoles en les zones actualment conreades sense perjudici de l'aplicació de mesures per a la restauració de la vegetació de ribera. Els aprofitaments agrícoles no poden comportar la construcció d'edificacions o altres instal·lacions, fins i tot les desmuntables de naturalesa agrícola com hivernacles, sistemes de rec o similars.

c) Activitats recreatives

S'admeten les activitats didàctiques i recreatives si es desenvolupen exclusivament a la xarxa viària existent. Les activitats recreatives no poden comportar la construcció de cap tipus d'instal·lació fixa, a excepció de l'estricta senyalització d'itineraris.

d) Activitats didàctiques

Les activitats didàctiques no poden comportar la construcció

d'instal·lacions fixes en el medi forestal, a excepció de l'estricta senyalització d'itineraris.

4. Condicions de l'edificació

Aquesta zona té la condició de no edificable.

5. Pistes

L'obertura de noves pistes o prolongació d'existents, si no estan recollides en un pla tècnic de gestió i millora forestal prèviament aprovat, està subjecta a prèvia autorització del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i comporta la presentació dels documents següents:

- a) un estudi on es reflecteixi la necessitat d'aquesta obertura, la seva aptitud per a ser reutilitzada en futurs aprofitaments forestals i les mesures que s'estableixen per a evitar l'accés rodat indiscriminat.
- b) un projecte tècnic on es reflecteixi les característiques geomètriques de la pista. Aquest projecte ha d'estar necessàriament definit sobre un aixecament topogràfic d'escala màxima 1/500.
- c) un document acreditatiu, si cal, de la declaració d'impacte ambiental favorable, d'acord amb l'article 17 de les Normes del PEIN (Decret 328/1992).

L'amplada màxima d'aquestes pistes ha de ser de 3 m, sense perjudici de l'establiment d'àrees puntuals que permetin la maniobra. La densitat de la xarxa de pistes no pot superar els 50 m/Ha. Excepcionalment, s'exclou d'aquesta limitació general l'obertura de pistes de desembosc de caràcter temporal quan es garanteixi la conservació del sòl afectat i la recuperació natural de la seva vegetació.

6 Directrius per a la gestió forestal

- a) Recuperació de la roureda: s'ha de mantenir i potenciar, si s'escau, l'actual dinàmica de substitució de les pinedes secundàries per espècies pròpies de la roureda de roure martinenc, especialment en aquelles àrees on es dona aquest procés (vegeu el plànol I-4).
- b) Protecció de la diversitat: la gestió forestal ha de procurar l'augment de la diversitat en espècies de caducifolis pròpies de les comunitats forestals de l'espai.
- c) Ordenació de la pastura: s'ha d'ordenar aquesta pràctica ramadera de forma compatible amb el manteniment d'uns nivells suficients de sotabosc perquè no comprometin la supervivència de la fauna forestal o siguin contradictòries amb la recuperació de la roureda. En qualsevol cas, aquestes pràctiques s'han d'admetre de forma molt localitzada i mai a les àrees assenyalades com d'atenció especial (vegeu el plànol I-4).

*Article 23***Zona forestal de protecció (3)****1. Definició**

Comprèn àrees forestals on s'ha observat una remarcable recuperació del bosc autòcton, gran diversitat de caducifolis i que han estat destacades pel seus valors faunístics. Es tracta d'una àrea amb forts pendents, amb potencials problemes d'erosió i poc freqüentada.

2. Objectius

En aquesta zona el Pla determina la conservació o la restauració dels ecosistemes forestals. Conseqüentment, els usos permesos són aquells vinculats als aprofitaments silvícoles sempre que siguin compatibles amb la conservació dels seus valors faunístics i de vegetació.

3. Usos i activitats admesos

S'admeten els usos següents d'acord amb les condicions assenyalades i sense perjudici de l'aplicació de la legislació específica aplicable a cada ús i activitat:

a) Aprofitaments forestals

Els aprofitaments forestals s'han de dur a terme d'acord amb el que estableix l'article 17 d'aquestes Normes, sense perjudici de l'aplicació de les directrius per a la gestió forestal establertes específicament per a aquesta zona. Les autoritzacions administratives d'aquesta activitat han de justificar explícitament el compliment d'aquesta condició.

b) Activitats didàctiques i recreatives

S'admeten les activitats didàctiques i recreatives si es desenvolupen exclusivament a la xarxa viària existent.

4. Condicions d'edificació

Aquesta zona té la condició de no edificable.

5. Pistes

No es permet l'obertura de noves pistes, incloses les temporals de desembosc, ni l'ampliació o reforma de les existents. S'admeten les obres d'estricta manteniment i consolidació. El tram de camí que discorre per la baga de Pujol assenyalat al plànol O-2 com de regulació especial s'ha de mantenir amb caràcter estrictament pedestre.

6. Infraestructures

No s'admet en aquesta zona la construcció d'infraestructures lineals de tipus aeri per al servei d'energia elèctrica, de telefonia i similars.

7. Directrius per a la gestió forestal

Amb l'objectiu de preservar les condicions actuals de la baga de Pujol i barranc de l'Infern, que els fan particularment singulars (vegeu els apartats 3.2.1 i 4.3.1 de la Memòria informativa), i d'acord amb l'article 52.3 de la Llei 6/1988, forestal de Catalunya, els aprofitaments forestals s'han de supeditar estrictament als objectius de conservació del sòl, la fauna i el bosc.

8. Directrius per l'accès públic a la zona

S'ha de vetllar perquè l'accés públic d'aquesta zona es limiti estrictament a la xarxa viària existent. Amb aquest fi, les actuacions a què fa referència l'actuació 5 han de posar en coneixement dels possibles visitants les característiques de la zona, com també l'existència d'aquesta limitació.

Article 24

Zona fluvial (4)

1. Definició

Comprèn la llera de la riera de Sorreigs, els torrents i les rieres, segons la definició de la Llei 29/1985 de 2 d'agost, d'aigües. En aquesta zona se situen gran part dels elements naturals que han justificat la inclusió d'aquest espai en el PEIN.

2. Objectius

En aquesta zona, el Pla especial determina l'estricta conservació dels ecosistemes fluvials. Conseqüentment, no es permet cap ús que impliqui transformació dels elements naturals i es promou la restauració dels que han estat malmesos.

3. Usos i activitats admesos

S'admeten els usos següents d'acord amb les condicions assenyalades i sense perjudici de l'aplicació de la legislació específica aplicable a cada ús:

- a) Usos de lleure, didàctics i científics que no comportin la degradació dels ecosistemes fluvials.
- b) Aprofitaments hídrics per a usos agrícoles a l'interior de l'espai, compatibles amb la conservació dels ecosistemes fluvials.
- c) Obres de manteniment i millora de la xarxa viària bàsica.
- d) Obres de manteniment dels guals existents.
- e) Actuacions a les lleres destinades a millorar o condicionar les basses, les canalitzacions i altres elements similars per al subministrament d'aigua per

les activitats agrícoles que es desenvolupen a l'interior de l'espai.

- f) En general, totes aquelles activitats relacionades amb la gestió, la conservació i la restauració d'aquesta zona autoritzades per l'administració competent i d'acord amb les directrius que aquest Pla especial estableix.

4. Condicions d'edificació

Aquesta zona té la condició de no edificable.

5. Directrius per a la gestió del Domini Públic Hidràulic

En general, no s'admeten actuacions que puguin produir alteracions substancials de la llera, pèrdua de la qualitat de les aigües o degradació de les comunitats vegetals de ribera. En particular, no s'admeten obres de canalització i regularització dels cursos d'aigua.

La Junta d'Aigües i la Junta de Sanejament, en l'exercici de les seves competències, han de vetllar perquè les seves actuacions i autoritzacions d'activitats siguin congruents amb les determinacions del Pla especial, en especial pel que fa a la protecció dels sistemes naturals fluvials.

6. Infraestructures

No s'admet en aquesta zona la construcció de suports d'infraestructures de subministrament d'energia elèctrica, servei telefònic i similars.

7. Àmbit extern de protecció de la zona fluvial

Es defineix un àmbit de protecció fluvial, que comprèn el domini públic hidràulic i les dues franges contigües a cada costat de la llera en una amplada de 25 m. En aquest àmbit són d'aplicació les determinacions següents, a banda de les normes aplicables segons cada zona:

- No es permet en aquest àmbit l'obertura de nous trams de la xarxa viària rodada.
- S'admeten obres de millora de la xarxa viària bàsica actual sense afectar la continuïtat dels ecosistemes fluvials.
- No s'admeten les actuacions que degradin les comunitats vegetals de ribera.

CAPÍTOL IV - DISPOSICIONS PER A L'APLICACIÓ I GESTIÓ DE LES DETERMINACIONS DEL PLA

Article 25

Règim jurídic i gestió

1. En l'àmbit del Pla especial, i sense perjudici de les competències pròpies dels diferents òrgans de l'Administració, la gestió correspon al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
2. Els ajuntaments que tenen part del terme municipal inclòs dins de l'espai objecte d'aquest Pla especial han d'exercir les competències que els atorga la legislació vigent.
3. La distribució de competències entre el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i el Departament de Medi Ambient, s'ha d'ajustar a allò que preveu el Decret 200/1992, de 25 de setembre, pel qual es distribueixen competències sobre els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural, com també les competències definides als decrets que estructuraven les diferents unitats administratives que els componen.
4. Els departaments d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i de Medi Ambient han de prestar, en el marc de les seves competències, la seva col·laboració amb l'aportació de suport tècnic i econòmic destinat als ajuntaments i als propietaris particulars. A tal efecte, podrà promoure els convenis de cooperació i de col·laboració necessaris. També han d'executar directament les actuacions del Programa d'actuació que el Pla els encomani i aquelles altres que puguin ésser convingudes.
5. En la gestió del Pla, les administracions públiques implicades han de promoure en la mesura més àmplia possible la participació dels propietaris, de les empreses i de les entitats privades interessades.

Article 26

Infraccions i sancions

1. La inobservança o infracció de les determinacions d'aquest Pla especial dóna lloc, d'acord amb la matèria, a l'aplicació de les mesures establertes a les legislacions urbanística i d'espais naturals, sense perjudici de l'aplicació d'altres legislacions, si és el cas, per raó de la matèria.
2. El procediment sancionador aplicable és el que les legislacions esmentades estableixen, com també l'establert per la normativa general en matèria sancionadora.
3. La vigilància de l'espai que es protegeix és responsabilitat, en el marc de les competències respectives, dels ajuntaments de Sant Bartomeu del Grau, Santa

Cecília de Voltregà i Sobremunt i del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, sense perjudici de les funcions que en aquest sentit corresponguin a altres Departaments i agents de l'autoritat.

4. Tal com estableix el Decret legislatiu 1/1990, la persona infractora és la responsable de la restauració de la legalitat alterada. En cas d'ésser necessària l'actuació subsidiària de l'Administració, les despeses que es puguin ocasionar han d'anar a càrrec de la persona infractora.

5. Atesa la condició de Pla territorial sectorial del PEIN, als efectes del que disposa l'article 261.3 del Decret legislatiu 1/1990, l'ordenació establerta pel present Pla especial té la condició d'interès supramunicipal. Conseqüentment, la defensa de l'ordre jurídic derivat del Pla especial adquirirà caràcter preferent en l'actuació en matèria de disciplina urbanística dels òrgans urbanístics de la Generalitat de Catalunya.

Article 27

Indemnitzacions

1. Qualsevol actuació de l'Administració que, com a conseqüència de l'aplicació de les determinacions d'aquest Pla, comporti la privació singular de la propietat privada o dels drets o interessos patrimonials legítims, solament es pot fer mitjançant la indemnització corresponent.

2. D'acord amb el que disposa l'article 5.3 de la Llei 12/1985, l'aprovació d'aquest Pla especial implica la declaració d'utilitat pública de les obres i actuacions previstes i la necessitat d'ocupació dels béns immobles i dels drets afectats.

Article 28

Acció pública

D'acord amb el que disposen les legislacions urbanística i d'espais naturals, és pública l'acció per exigir el compliment de les determinacions del present Pla especial.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

A les edificacions, construccions i instal·lacions que estan en desacord amb l'ordenació d'aquest Pla especial només s'admeten obres de manteniment estricte i aquelles obres de reforma destinades al seu desmantellament o la disminució del seu impacte paisatgístic i ecològic. Aquestes obres de reforma no poden significar en cap cas augment del volum edificat.

Segona

En el marc de les directrius establertes al Programa d'actuació, pel que fa a la restauració del cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs en l'àmbit de l'espai, la legalització, si s'escau, de l'embassament, els pous i les instal·lacions associades en situació irregular a l'espai ha de requerir l'avaluació del seu impacte ambiental, d'acord amb el procediment regulat pel Decret 114/1988, d'avaluació d'impacte ambiental. El resultat d'aquesta avaluació pot comportar l'obligació del seu desmantellament.

DISPOSICIÓ FINAL

En tots aquells altres aspectes no regulats per aquest Pla especial és d'aplicació del que disposa el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural, el planejament urbanístic vigent i totes aquelles altres disposicions que per raó de la matèria siguin d'aplicació.

ANNEX 1 - Descripció de la delimitació definitiva de l'espai d'interès natural de Riera de Sorreigs

La descripció s'inicia a l'extrem nord-oest de l'espai, en el punt on la pista procedent de la baga del Puig i en direcció a l'Aumatell travessa la riera de Sorreigs.

Des del punt esmentat, el límit segueix la pista que voreja els camps riberencs de l'Aumatell i la caseta de Norrà (camí de Guiteres), tot incloent l'amplada completa de la pista fins trobar una carena secundària, en un punt pròxim a una torre elèctrica que uneix l'esmentat camí i la part superior del serrat Llarg.

El límit discorre, en sentit ascendent, per aquesta carena secundària, fins a l'extrem meridional de la carena principal del Serrat Llarg, a l'alçada de 821,99 m. Des d'aquí, el límit segueix la carena principal en sentit descendent i en direcció sud-est, tot passant per un replà indicat amb l'alçada 796.00 fins trobar un barranc lleugerament més orientat a l'est, el qual segueix fins trobar el torrent del gorg d'en Cans.

En aquest darrer punt, el límit pren la pista que discorre per la vessant esquerra del torrent fins a l'indret anomenat plaça de les Bruixes, situat ja en la vall de la riera de Sorreigs. Sempre per la pista, el límit segueix fins la vessant del barranc de l'Infern, la qual segueix aigües amunt. La pista a què fa referència aquest paràgraf queda inclosa a l'espai.

En un punt situat a l'est del pla del gorg Negre i poc abans que el barranc de l'Infern se subdivideixi, el límit abandona la pista i creua l'esmentat barranc fins trobar el nivell superior de la cinglera que voreja el serrat d'Argelagós.

El límit continua per aquest nivell superior, el qual coincideix sensiblement amb la corba de nivell 700 fins trobar, en el punt que la vall de la riera de Sorreigs s'obre a la plana, una carena secundària en direcció sud-est. El límit descendeix per aquesta carena secundària fins unir-se amb la pista que voreja els camps de Puig-olís.

Segueix aquesta pista en direcció sud, tot excloent-la, fins a la intersecció amb el camí que, tot travessant la riera de Sorreigs, porta al peu de la baga de Pujol i el barranc de la Tuta. Travessa el riu per aquest camí i l'abandona a la primera cruïlla. Després continua, en sentit ascendent, per una carena secundària fins els nivells superiors del serrat de les Tutes.

El límit continua pels nivells culminats d'aquest serrat, en direcció a ponent, on troba la pista que porta a la casa de Pujol. Segueix aquesta pista, tot incloent-la, fins a la cota 795, poc abans d'arribar al pla del Mestre on, en un gir de 90°, descendeix per una carena secundària primer i un barranc després fins trobar una nova pista, la qual discorre pel peu de la baga de Terrades.

Prend aquesta pista, tot incloent-la, en sentit ascendent per espai d'uns 200 m, punt on, en direcció nord-oest, el límit creua el torrent de Pujol i ascendeix per

una carena secundària fins al nivell superior del serrat de la Guàrdia.

Des d'aquest darrer punt, el límit descendeix per una carena secundària, en direcció oest, fins a l'indret anomenat el Campet, on, a través d'un barranc, ascendeix fins a la carena de Cantacor.

Després aquesta carena voreja pel sud a la baga de Guiteres i la baga de l'Aumatell, tot excloent la pista amb la qual coincideix en un tram, fins trobar la carena que delimita per l'oest la baga de l'Aumatell. Descendeix per aquesta carena fins trobar la pista que porta a la riera de Sorreigs, la qual ressegueix durant uns uns 500 m. Abandona aquesta pista a l'alçada de 770,5 m i continua per la carena fins a trobar el torrent procedent de costa Gelada. Segueix aquest torrent fins trobar la riera de Sorreigs.

Ressegueix aquest riu aigües amunt i pel marge dret, tot incloent la totalitat del Domini Públic Hidràulic fins retrobar el punt inicial d'aquesta descripció.

Als plànols O-1 i O-2 (d'ordenació) han estat cartografiats els límits fins ara descrits.

Programa d'actuació i avaluació econòmica

El Programa d'actuació d'aquest Pla especial es formula d'acord amb la diagnosi efectuada (vegeu l'apartat *Síntesi i Conclusions* de la Memòria informativa) i amb els objectius plantejats (vegeu la Memòria d'ordenació) per a l'ordenació de l'espai Riera de Sorreigs.

Les actuacions incloses en el Programa s'orienten fonamentalment a la restauració de les condicions naturals en el curs de la riera de Sorreigs i a la conservació i potenciació de la vegetació potencial i al manteniment de les condicions que han propiciat una notable població de mamífers carnívors.

Per a cadascuna d'aquestes actuacions s'indica l'objectiu a aconseguir, s'especifiquen directrius per a la seva execució, s'indiquen els organismes responsables i se'n fa la seva avaluació econòmica. El termini general màxim d'execució és de 8 anys, a partir de l'aprovació del Pla especial, excepte en aquelles actuacions de què expressament es preveu un període d'execució menor (vegeu l'actuació 1, 2ª directriu).

Els organismes responsables poden executar directament aquestes actuacions o en col·laboració (tècnica i/o econòmica) amb l'Administració local, entitats i propietaris amb interessos dins l'àmbit del Pla.

ACTUACIONS

Actuació 1: **Restauració del cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs en l'àmbit de l'espai**

Àrea d'actuació: A determinar per l'organisme responsable.

Objectiu: Assegurar la sostenibilitat en l'aprofitament dels recursos hídrics, tot preservant els ecosistemes fluvials a llarg termini.

Directrius:

- S'ha de restablir l'ordre jurídic pel que respecta als pous i embassament actualment en situació irregular. D'acord amb això, s'ha de paralitzar l'explotació de l'aigua d'aquells pous que no estan legalitzats.

- Aquesta actuació ha d'incloure la reconversió de l'embassament situat a la part central a la seva funció original per la qual va ser dissenyat, previ l'estudi de la viabilitat tècnica del projecte, o el seu desmantellament, si les actuals condicions hidrològico-forestals no justifiquen el seu manteniment.

- Preventivament, i en el termini de sis mesos a partir de l'aprovació d'aquest Pla especial, i d'acord amb l'article 54 de la Llei 29/1985, d'aigües, la Junta d'Aigües ha de

declarar l'àmbit de l'espai del PEIN de Riera de Sorreigs aquífer sobreexplotat, sense perjudici que aquesta declaració pugui abastar una àrea més àmplia, congruent amb les característiques hidrològiques de la zona.

D'acord amb aquesta declaració, no es poden concedir nous aprofitaments. Com a mesura cautelar, tampoc es poden legalitzar els existents en situació irregular. D'altra banda s'han d'extremar les mesures per mantenir la disciplina.

- En paral·lel, s'ha d'iniciar l'estudi de la capacitat de l'aquífer i s'ha de determinar el cabal mínim de al riera Sorreigs en aquesta zona. Segons aquests estudis. s'han d'ordenar les extraccions i, si escau, el desmantellament d'algunes de les infraestructures actuals. En aquest supòsit pot ser d'aplicació l'actuació 7 d'aquest Programa d'actuació (Foment del desenvolupament sostenible: abastament d'aigua a Sant Bartomeu del Grau).

Responsable: Departament d'Obres Públiques, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i Departament de Medi Ambient.

Cost econòmic: Estudi de la capacitat de l'aquífer i cabal mínim ecològic de la riera Sorreigs: 1.000.000 PTA. Finançament a càrrec del Departament de Medi Ambient

El cost del condicionament o enderroc de l'embassament ha de ser determinat mitjançant l'estudi o projecte corresponent. El cost d'aquest estudi o projecte va a càrrec del Departament d'Agricultura, Ramaderia. i Pesca.

Altres conceptes: tenen caràcter d'actuació administrativa i no representen inversió.

Actuació 2: **Avaluació dels focus contaminants de les aigües de la riera de Sorreigs i dels seus cursos tributaris i adopció de mesures de correcció si s'escau**

Àrea d'actuació: A determinar per l'organisme responsable.

Objectiu: Preservar la qualitat de les aigües de la riera de Sorreigs de tal manera que no afectin les comunitats naturals que en depenen.

Directrius: S'ha d'iniciar un pla de treball per confirmar, si s'escau, i avaluar els problemes de contaminació de la riera de Sorreigs en la seva conca superior destacats pel Pla especial (vegeu els apartats 3.2.3 i 4.2.3). S'ha d'estremar la vigilància i s'ha d'actuar disciplinàriament per garantir el respecte de la legalitat vigent.

S'ha de modificar el Pla de sanejament per incloure actuacions a la conca de la riera de Sorreigs si es determina la incidència dels abocament procedents de les zones urbanes situades aigües amunt de l'espai.

Responsable: Junta de Sanejament i Junta de Residus

Cost econòmic: En principi, es tracta d'una actuació de caràcter administratiu que no representa inversió. El cost econòmic derivat de la possible modificació del Pla de sanejament s'ha d'avaluar en el moment en què s'executi aquesta modificació.

Actuació 3: Restauració de la vegetació de ribera. Impulsió amb caràcter preferent de projectes de restauració en l'àmbit de l'espai

Àrea d'actuació: Marges de la riera de Sorreigs amb la vegetació de ribera degradada (vegeu el plànol I-6 Àrees d'atenció especial. Substitució del bosc de ribera per plantacions)

Objectiu: Reconstituir la vegetació de ribera en tot el seu àmbit potencial en el si de l'espai

Directrius: - S'ha d'optar preferentment per la restauració amb tipus de comunitats vegetals de ribera prèviament existents en l'espai sobre altres possibles comunitats de ribera (vegeu l'apartat 3.1.2.d de la Memòria informativa).

- S'ha d'actuar preferentment a les àrees assenyalades com d'atenció especial a causa de la substitució del bosc de ribera per plantacions (vegeu el plànol I-6). Tanmateix, l'organisme responsable pot actuar o impulsar actuacions en zones degradades no especificades en el plànol esmentat.

- Les actuacions poden ser promogudes per persones particulars, consells comarcals, ajuntaments o entitats sense finalitat de lucre legalment constituïdes i gaudiran de consideració preferent en les convocatòries d'ajuts relatives a la restauració d'àrees naturals degradades. L'actuació també pot ser executada directament pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, com a òrgan responsable de la gestió de l'espai.

Responsables: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i Departament de Medi Ambient.

Cost econòmic: D'acord amb les sol·licituds de l'Administració local, les persones particulars i les entitats sense finalitat de lucre o particulars i les iniciatives de la administració responsable de la gestió.

Els ajuts previstos han d'anar a càrrec de les línies anuals de subvencions per a la restauració del medi natural dels departaments de Medi Ambient i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca o del pressupost destinat a inversió directa d'aquest darrer.

Actuació 4: Exclusió de la boga de Pujol i el barranc de l'Infern (zona 3) de les activitats cinegètiques

Àrea d'actuació: Zona 3 (vegeu el plànol O-2)

Objectiu: Assegurar la conservació de la població de mamífers carnívors notable que ha estat assenyalada a la zona.

Directrius: S'ha de fomentar l'exclusió de l'àrea corresponent a la zona 3 del Pla especial de les activitats cinegètiques. Aquesta exclusió pot articular-se, sense perjudici d'altres opcions, mitjançant la declaració com a refugi de fauna salvatge (d'acord amb l'article 35 de la Llei 3/1988, de protecció dels animals) o mitjançant l'aprovació d'un Pla cinegètic complet que estableixi un estatut especial a la zona.

Responsable: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Cost econòmic: Es tracta d'una actuació de caràcter administratiu i concertat, per a la qual no es preveu cap cost d'inversió.

Actuació 5: Regulació del trànsit motoritzat: impulsió d'iniciatives que tinguin per objecte restringir el trànsit motoritzat a determinades àrees

Àrea d'actuació: Espai del PEIN de Riera de Sorreigs

Objectius: Assolir unes condicions millors de l'espai forestal de la riera de Sorreigs per assegurar la conservació del bosc, dels seus recursos forestals, potenciar-ne l'aptitud com a hàbitat de fauna silvestre i evitar el desgast innecessari de la xarxa de pistes.

Directrius:

- S'ha de fomentar la instal·lació de sistemes que limitin l'accés motoritzat indiscriminat a la xarxa definida com d'accés restringit, d'acord amb l'article 22 de les Normes del Pla especial.

- S'ha de fomentar la conservació de l'actual camí que discorre per la boga de Pujol com a estrictament pedestre a excepció, si s'escau, del vinculat a tasques de conservació del medi forestal i d'emergència.

- Les actuacions poden ser promogudes per persones particulars, consells comarcals, ajuntaments o entitats sense finalitat de lucre legalment constituïdes i gaudiran de consideració preferent en les convocatòries d'ajuts en l'àmbit del medi natural del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. L'actuació també pot ser executada directament pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, com a òrgan responsable de la gestió de l'espai.

Responsable: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Cost econòmic: D'acord amb les sol·licituds de l'Administració local, les persones particulars i les entitats sense finalitat de lucre o particulars i les iniciatives de la administració responsable de la gestió.

Els ajuts previstos han d'anar a càrrec de les línies anuals de subvencions per a ajuts en l'àmbit del medi natural del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca o del pressupost destinat a inversió directa d'aquest.

Actuació 6: Exclusió de les activitats pesqueres a l'àmbit de la riera de Sorreigs inclòs en el PEIN

Àrea d'actuació: La riera de Sorreigs en l'àmbit de l'espai

Objectiu: Afavorir la recuperació dels sistemes limnològics

Directrius:

- Per complementar les actuacions de restauració del cabal i la qualitat de les aigües s'ha de promoure l'aplicació d'un règim que prohibeixi la pesca, amb caràcter temporal o permanent, amb l'objectiu d'afavorir la completa recuperació dels sistemes limnològics.

- L'aplicació d'aquest règim es farà mitjançant la declaració de refugi de pesca, els anys que sigui necessari, per l'Ordre anual de vedes de pesca continental.

Responsable: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Cost econòmic: Es tracta d'una actuació de caràcter administratiu i concertat, per a la qual no es preveu cap cost d'inversió.

Actuació 7: Foment del desenvolupament sostenible: abastament d'aigua a Sant Bartomeu del Grau

Objectiu: Assegurar que l'aprofitament sostenible dels recursos hídrics de la riera de Sorreigs

Àrea d'actuació: Municipi de Sant Bartomeu del Grau

Directrius: Sense perjudici d'altres mecanismes de foment de l'aprofitament sostenible, s'han de considerar amb caràcter prioritari els programes que estableixin a Catalunya els fons estructurals de la UE els projectes que es formulin amb els objectius següents:

- a) La restauració de la qualitat de les aigües de la riera de Sorreigs, en relació amb les aigües residuals urbanes del sector oriental del Lluçanès.
- b) D'acord amb el resultat de l'actuació 1 (restauració del cabal mínim ecològic de la riera de Sorreigs) d'aquest Programa d'actuació, la recerca d'alternatives de subministrament al nucli de Sant Bartomeu del Grau i la seva indústria tèxtil (vegeu els apartats 5.2.2 i 5.2.3 de la Memòria). Aquests projectes poden comprendre, si s'escau, el desmantellament total o parcial de les infraestructures actuals d'extracció d'aigua.
- c) L'abastament d'aigua a Sant Bartomeu del Grau i a la indústria Hilados y Tejidos Puigneró, SA pot ser resolt mitjançant la connexió d'aquest municipi amb la xarxa de distribució d'Osona Nord. Es tracta de fer possible progressiva substitució dels actuals aprofitaments hídrics a la riera de Sorreigs que es demostrin incompatibles amb la conservació dels seus sistemes limnològics, sense perjudici dels possibles drets de l'empresa sobre l'ús de l'aigua de la riera.

Responsable: Departament de Política Territorial i Obres Públiques

Cost econòmic: Es tracta d'una actuació que no representa, de moment, l'assumpció de cap compromís econòmic. D'altra banda, aquesta actuació està subordinada al resultat de l'actuació 1 d'aquest Programa d'actuació i no és possible, pel moment, determinar-ne l'abast i el cost.

Actuació 8: **Foment del desenvolupament sostenible: ajuts per a l'execució de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal.**

Objectius: Fomentar la continuïtat dels aprofitaments forestals, tot assegurant-ne la sostenibilitat i la coherència amb els objectius de conservació que aquest Pla especial estableix.

Àrea d'actuació: Propietats forestals incloses parcialment o totalment a l'espai del PEIN de Riera de Sorreigs.

Directrius: S'ha d'estendre als propietaris d'aquest espai la consideració preferent establerta pel PEIN (vegeu la mesura 2.2.7 Ajuts prioritaris, Programa de desenvolupament del PEIN), quant a la impulsió de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal (en relació amb els ajuts a què fa referència l'article 65 de la Llei 6/1988, forestal de Catalunya).

Aquest plans i projectes han d'executar-se d'acord amb les directrius per a la gestió forestals que les Normes d'aquest Pla especial estableixen.

Responsable: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Cost econòmic: D'acord amb les iniciatives de les persones particulars titulars de les finques o amb drets reals sobre elles.

Els ajuts previstos han d'anar a càrrec de les línies anuals de subvencions per a ajuts en l'àmbit del medi natural del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

Actuació 9: Delimitació del domini públic hidràulic i inclusió de la seves riberes en el Catàleg de forests d'utilitat pública

Àrea d'actuació: Riera de Sorreigs

Objectiu: Delimitar les riberes de titularitat pública per dur-hi a terme treballs de conservació i restauració de la vegetació autòctona de ribera

Directrius: - S'han de delimitar i afitar les riberes públiques, d'acord amb el procediment establert al Reglament del domini Públic hidràulic.

- Un cop delimitades les riberes, s'han d'efectuar els tràmits que estableix la legislació forestal, per tal d'incorporar-les al Catàleg de forests d'utilitat pública.

- A continuació, s'ha de redactar el Projecte d'ordenació de la forest amb la finalitat d'assegurar la conservació i, si s'escau, restaurar la vegetació de ribera.

Responsables: - Departament de Política Territorial i Obres Públiques i Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

Cost econòmic: Redacció del projecte d'ordenació de la forest: 1.000.000 PTA

La resta d'actuacions són de caràcter administratiu, per la qual cosa no es preveu cap cost d'inversió.

Actuació 10: Senyalització de l'espai

- Àrea d'actuació:** A determinar per l'organisme responsable.
- Objectiu:** Senyalitzar adequadament l'espai, per informar els visitants i la població local del seu límits, de la normativa de protecció i dels valors naturals que conté.
- Directrius:**
- Tipus de senyals i cartells indicadors:
 - a) senyals perimetrals, per indicar el límit de l'espai en punts estratègics. Es necessitaran unes 15-20 senyals.
 - b) plafons informatius, per explicar esquemàticament els valors naturals de l'espai i informar de la normativa de protecció. Es necessitaran 2 o 3 plafons.
 - c) itineraris. Senyals petits per col.locar a les cruïlles i indicar els indrets on porten cadascun dels camins.
 - d) senyals de limitació de la circulació motoritzada.
- Responsable:** Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- Cost econòmic:** 900.000 PTA

ÍNDEX

MEMÒRIA INFORMATIVA

1 INTRODUCCIÓ	7
1.1 El Pla d'espais d'interès natural	7
1.2 Redacció dels estudis de base	8
1.3 Composició de la Memòria informativa	8
2 EL MEDI FÍSIC	9
2.1 Descripció	9
2.1.1 Emmarcament territorial i característiques generals	9
2.1.2 Geologia	9
2.1.3 Climatologia	10
2.1.4 Hidrologia	10
2.1.5 Edafologia	11
2.1.6 Síntesi dels aspectes més importants	11
2.2 Diagnosi i recomanacions	12
2.2.1 Elements d'interès	12
2.2.2 Àrees de risc geològic	13
2.2.3 Definició de requeriments de protecció i recomanacions	13
2.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial	14
3 LA VEGETACIÓ I LA FLORA	15
3.1 Descripció	15
3.1.1 Vegetació potencial	15
3.1.2 Comunitats vegetals actuals	16
3.1.3 Flora	17
3.1.4 Paisatge vegetal	17
3.1.5 Síntesi dels aspectes més importants	17
3.2 Diagnosi i recomanacions	17
3.2.1 Elements d'interès	18
3.2.2 Anàlisi de l'estat actual de la vegetació	18
3.2.3 Definició de requeriments de protecció i recomanacions	18
3.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial	19
3.3.1 Àrees amb comunitats d'especial interès per raons de maduresa excepcional, elevada diversitat, estat de conservació, distribució reduïda, etc.	19
3.3.2 Àrees amb presència de tipus d'hàbitats qualificats com d'interès comunitari i/o prioritari a l'Annex I de la directiva 92/43/CEE	19
3.3.3 Àrees amb presència d'espècies de flora estrictament	

protegides, en situació d'amenaça o d'especial vulnerabilitat	20
4 LA FAUNA	21
4.1 Descripció	21
4.1.1 Espècies de vertebrats, descripció general	23
4.1.2 Espècies d'invertebrats: singularitats	23
4.1.3 Síntesi dels aspectes més destacats	24
4.2 Diagnosi i recomanacions.....	24
4.2.1 Elements d'interès	24
4.2.2 Estat de conservació	25
4.2.3 Requeriments de protecció i recomanacions sobre gestió d'hàbitats	25
4.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial	26
4.3.1 Zones d'interès per a la cria, per la seva elevada densitat o diversitat, per la seva distribució reduïda, etc.	26
4.3.2 Àrees amb presència de poblacions d'espècies de fauna en situació d'amenaça o d'especial vulnerabilitat.....	26
4.3.3 Àrees amb presència de poblacions d'espècies de l'Annex I i II de la Directiva 92/43/CEE i Annex I de la Directiva 79/409/CEE	26
5 EL MEDI SÒCIO-ECONÒMIC	27
5.1 Descripció	27
5.1.1 Població humana a l'interior de l'espai	27
5.1.2 Activitats productives	27
5.1.3 Serveis i equipaments	28
5.1.4 Infraestructures.....	29
5.1.5 Síntesi dels aspectes més importants.....	30
5.2 Diagnosi i recomanacions.....	30
5.2.1 Elements d'interès	30
5.2.2 Dèficits més remarcables	31
5.2.3 Aplicació de les mesures de foment de l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i millora rural previstes al Programa de Desenvolupament del PEIN	32
5.2.4 Impactes ecològics i paisatgístics	33
5.3 Definició i delimitació d'àrees d'atenció especial en funció dels impactes de l'activitat antròpica.....	33
6 PLANEJAMENT URBANÍSTIC	35
6.1 Estat de planejament	35
6.2 Normes subsidiàries de planejament de Sant Bartomeu del Grau	35
6.3 Delimitació de Sòl urbà de Sant Martí de Sobremunt.....	35
7 RISC D'INCENDI FORESTAL	37
7.1 Condicionants del risc d'incendi forestal.....	37

7.1.1	Clima i vegetació	37
7.1.2	Activitats humanes	37
7.2	Factors de prevenció i extinció	38
7.2.1	Accesibilitat	38
7.2.2	Xarxa viària interior	39
7.2.3	Disponibilitat d'aigua	39
7.2.4	Agrupacions de defensa forestal i servei de bombers	39
7.3	Recomanacions per a la prevenció i extinció d'incendis	39
8	SÍNTESI I CONCLUSIONS	41
8.1	Elements d'interès del medi natural més destacables	41
8.1.1	Ecosistemes fluvials	41
8.1.2	Recuperació de la vegetació potencial. Fauna d'interès	41
8.1.3	Hàbitats d'interès comunitari	41
8.2	Principals requeriments de protecció	41
8.2.1	Protecció de les condicions hidrològiques	41
8.2.2	Protecció de la morfologia de Riera de Sorreigs	41
8.2.3	Regulació de les àrees més sensibles	42
8.2.4	Foment de la recuperació del bosc autòcton	42
8.3	Impactes principals	42
8.3.1	Sobre els sistemes ecològics fluvials	42
8.3.2	Sobre la recuperació del bosc autòcton (roureda)	42
8.3.3	Sobre la població de carnívors i micromamífers	42
8.3.4	Sobre la morfologia del riu i el paisatge	43
Annex 1	44

MEMÒRIA D'ORDENACIÓ

1	OPORTUNITAT I CONVENIÈNCIA DEL PLA ESPECIAL	53
2	ÀMBIT DEL PLA ESPECIAL	53
3	OBJECTIUS DEL PLA ESPECIAL	54
3.2	Objectius generals	54
3.2	Objectius específics de conservació del medi natural i del paisatge	54
4	TRAMITACIÓ	56
5	CONTINGUT DEL PLA ESPECIAL	56
5.1	Documents	56
5.2	Delimitació definitiva de l'espai	56
5.3	Determinacions per a la protecció del medi natural i del paisatge	58
5.3.1	Règim urbanístic	58
5.3.2	Regulació d'usos	58
5.3.3	Zonificació	59
5.3.4	Xarxa viària i regulació de la circulació motoritzada	59
5.3.5	Tractament dels impactes actuals	59

5.3.6	Prevençió d'impactes.....	60
5.3.7	Gestió forestal.....	60
5.3.8	Prevençió dels incendis forestals	61
5.3.9	Programa d'actuació.....	61

NORMES

CAPÍTOL I -	DISPOSICIONS COMUNES.....	65
CAPÍTOL II -	NORMES GENERALS D'ORDENACIÓ	68
CAPÍTOL III -	REGULACIÓ DE ZONES	73
CAPÍTOL IV -	DISPOSICIONS PER A L'APLICACIÓ I GESTIÓ DE LES DETERMINACIONS DEL PLA.....	80
	DISPOSICIONS TRANSITÒRIES	82
	DISPOSICIÓ FINAL	82
ANNEX 1 -	Descripció de la delimitació definitiva de l'espai d'interès natural Riera de Sorreigs.....	83

PROGRAMA D'ACTUACIÓ I AVALUACIÓ ECONÒMICA

Actuacions 1-8.....	87
---------------------	----

PLÀNOLS D'INFORMACIÓ

- I-1 PEIN
- I-2 Marc territorial
- I-3 Medi físic
- I-4 Vegetació
- I-5 Fauna
- I-6 Impactes

PLÀNOLS D'ORDENACIÓ

- 0-1 Delimitació i zonificació
- 0-2 Delimitació i zonificació